

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 3.9.2025
COM(2025) 598 final

2025/0265 (CNS)

Förslag till

RÅDETS FÖRORDNING

om inrättande av instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete och avveckling för perioden 2028–2034 och om upphävande av förordningarna (Euratom) 2021/100 och (Euratom) 2021/948

{SWD(2025) 254 final}

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

Denna motivering åtföljer kommissionens förslag till rådets förordning (Euratom) om inrättande av instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete och avveckling för perioden 2028–2034 (*INSC-D*)¹. Förslaget läggs fram inom ramen för nästa fleråriga budgetram i enlighet med vad som anges i *Vägen till nästa fleråriga budgetram*². Instrumentet planeras träda i kraft 2028 vid starten av nästa fleråriga budgetram³.

Motiv till förslaget

För att rationalisera Euratomgemenskapens åtaganden och minska den administrativa bördan i samband med antagandet av det nya förslaget slås i denna förordning följande externa och interna instrument samman:

- (1) Rådets förordning om inrättande av ett europeiskt instrument för internationellt kärnsäkerhetssamarbete⁴ som är inriktat på EU:s kärnsäkerhets- och strålsäkerhetssamarbete med partnerländer.
- (2) Finansieringsprogrammen för avveckling av kärntekniska anläggningar och hantering av radioaktivt avfall⁵⁶ vilka är inriktade på avvecklingsverksamhet i Bulgarien och Slovakien⁷, liksom vid JRC:s anläggningar i Geel, Ispra, Karlsruhe och Petten⁶.

Förslaget om ett instrument för kärnsäkerhetssamarbete och avveckling motiveras av två huvudfaktorer: 1) Kommissionens fasta avsikt att fortsätta med det nuvarande instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete under nästa fleråriga budgetram. 2) Den rättsliga skyldigheten att fortsätta JRC:s pågående avvecklingsverksamhet. De planerade verksamheterna inom ramen för det nya instrumentet fortsätter i linje med detta de verksamheter genomförs inom ramen för de nuvarande instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete och programmet för kärnkraftsavveckling och avfallshantering. Vissa små förändringar har också införts för att dra nytta av de lärdomar som dragits under genomförandet av den [fleråriga budgetramen](#) 2021–

¹ Förslag till rådets förordning (Euratom) om inrättande av instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete och avveckling för perioden 2028–X, 16.5.2025.

² Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén *Vägen till nästa fleråriga budgetram*, Strasbourg, 11.2.2025, (COM(2025) 46 final).

³ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén *En dynamisk EU-budget för framtidens prioriteringar – Den fleråriga budgetramen 2028–2034* (COM(2025) 570 final). [26ff3426-b1db-44d5-ad9c-a646febb3222_en](#).

⁴ Rådets förordning (Euratom) 2021/948 av den 27 maj 2021 om inrättande av ett europeiskt instrument för internationellt kärnsäkerhetssamarbete som kompletterar instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen, och som grundar sig på fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.

⁵ Rådets förordning (Euratom) 2021/100 av den 25 januari 2021 om inrättande av ett särskilt finansieringsprogram för avvecklingen av kärntekniska anläggningar och hanteringen av radioaktivt avfall

⁶ Rådets förordning (EU) 2021/101 av den 25 januari 2021 om inrättande av stödprogrammet för avveckling av kärnkraftverket Ignalina i Litauen

⁷ För dessa avvecklingsprogram planeras inga nya åtagandebemyndiganden, utan endast betalningsbemyndiganden.

2027, för att följa den senaste utvecklingen inom kärntekniken och för att bättre kunna anpassa sig till eventuella förändringar i framtiden och i EU:s prioriteringar.

De externa och interna komponenterna förblir åtskilda när så är nödvändigt för att göra resursfördelningen tydligare och för att beakta de olika behoven. Instrumentets externa komponent kommer att komplettera Europa i världen, och dess interna komponent kommer att eftersträva målen för JRC:s nuvarande program för kärnkraftsavveckling och avfallshantering.

Problem som förslaget förväntas bidra till att åtgärda

Att säkerställa en hög-nivå vad gäller kärnsäkerhet samt adekvat strålskydd för allmänheten och den personal som utsätts för strålning i arbetet har alltid varit en prioritering för Europeiska unionen. Eftersom storskaliga kärnkraftsolyckor kan få gränsöverskridande konsekvenser och radioaktiv kontamination kan spridas över flera länder, har Euratom konsekvent bedrivit kärnsäkerhetssamarbete med partnerländer, särskilt med dem som ligger geografiskt nära, men också med dem som ligger längre bort.

Instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete och avveckling bidrar till att förbättra kärnsäkerheten och strålsäkerheten i partnerländerna för att garantera kärnsäkerheten för EU:s medborgare och skydda miljön. Detta är av direkt intresse för gemenskapen, eftersom minskningen av det potentiella hotet från kärn- eller strålningsolyckor i länder utanför EU ökar kärnsäkerhet och fysiskt skydd i EU och den globala försäkran om fredlig användning av kärnenergi.

Genom Euratomfördraget inrättades Gemensamma centret för kärnforskning (som nu har blivit det gemensamma forskningscentrumet, JRC) som ett forskningsinstitut med ansvar för genomförandet av kärnforskningsprogram och andra uppgifter som det tilldelats av kommissionen. JRC äger för närvarande kärnforskningsanläggningar i fyra medlemsstater, nämligen Geel (Belgien), Karlsruhe (Tyskland), Ispra (Italien) och Petten (Nederländerna). Vissa av dessa anläggningar är permanent stängda, medan andra fortfarande är i drift. JRC ansvarar för säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall i dessa anläggningar i enlighet med motsvarande EU-direktiv⁸ och relevanta bestämmelser i värdländerna.

Europeiska kommissionen är ansvarig för avvecklingen av de kärntekniska anläggningar som inte används i enlighet med de avvecklingsplaner som lämnats in till kärnsäkerhetsmyndigheterna i respektive värdmedlemsstat. Detta arbete pågår och instrumentets interna komponent syftar till att fortsätta och driva på arbetet och sprida att sprida värdefull kunskap som förvärvats under avvecklingen och hanteringen av radioaktivt avfall, både vid JRC:s anläggningar och inom ramen för stödprogrammen för avveckling av kärnkraft⁹, till alla EU:s medlemsstater.

Det nya instrumentet syftar således till att uppfylla dubbla krav enligt Euratomgemenskapens rättsliga grund.

Huvudsakliga mål

Extern komponent Främja hög kärnsäkerhetsnivå, strålskydd, säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall, och tillämpning av effektiv och ändamålsenlig kärnämneskontroll i partnerländerna. Målet kommer att uppnås genom att EU-relaterad expertis och bästa praxis överförs till de viktigaste intressenterna i partnerländerna, bland

⁸ Rådets direktiv 2011/70/Euratom av den 19 juli 2011 om inrättande av ett gemenskapsramverk för ansvarsfull och säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall. (EUT L 199, 2.8.2011, s. 48, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/70/oj>).

⁹ EUT L 236, 23.9.2003, s. 944. EUT L 157, 21.6.2005, s. 29. EUT L 157, 21.6.2005, s. 11. EUT L 236, 23.9.2003, s. 33.

annat genom att bygga partnerskap med tillsynsmyndigheter på kärnteknikområdet och deras organisationer för tekniskt stöd.

Intern komponent Genomföra avvecklingen av kommissionens kärntekniska anläggningar vid det gemensamma forskningscentrumets anläggningar, i linje med de behov som identifierats i respektive avvecklingsplan, och att på ett säkert sätt hantera tillhörande använt kärnbränsle, kärnämne och radioaktivt avfall.

Institutionell bakgrund

Det europeiska insatserna för att stödja internationellt kärnsäkerhetssamarbete började mellan 1991 och 2006, efter Tjernobylyolyckan, med Tacis (stöd till de nya oberoende staterna och Mongoliet). Under mer än tre årtionden har betydande sakkunskap och erfarenhet inom hela kärnsäkerhetsområdet ackumulerats vid olika EG-institutioner och i expertorganisationer inom Euratomgemenskapen.

När det gäller instrumentets interna komponent inrättade Europeiska kommissionen 1999 ett avvecklingsprogram för att ta itu med arvet från tidigare och pågående kärnforskningsverksamhet. Sedan dess samordnar ett särskilt direktorat med ett särskilt program avvecklingsverksamheten vid alla JRC-anläggningar. Enligt detta förslag ska relevant institutionell kunskap utnyttjas på ett bra och effektivt sätt under nästa fleråriga budgetram. JRC har inlett ett program för kunskapsförvaltning inom ramen för den nuvarande fleråriga budgetramen för att utbyta erfarenheter och know-how som ackumulerats under pågående avvecklingsverksamhet som finansieras av EU vid JRC:s anläggningar i Litauen, Slovakien och Bulgarien.

• Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området

Relevanta befintliga bestämmelser

Den externa komponenten tillhandahåller en ram genom vilken politiken för yttre åtgärder och internationella åtaganden i fråga om kärnsäkerhet och strålsäkerhet kan genomföras i samarbete med partnerländerna. I detta avseende är det en anpassad fortsättning på det europeiska instrumentet för internationellt kärnsäkerhetssamarbete (INSC) enligt förordning (Euratom) 2021/948. Den externa komponenten kommer därför att komplettera instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen och fortsätta att verka för följande mål:

- Främjande av en hög kärnsäkerhets- och strålskyddsnivå.
- Främjande av säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall.
- Främjande av effektiv och ändamålsenlig säkerhetskontroll av kärnämne.

Förslaget avseende den externa komponenten omfattar följande förbättringar jämfört med det nuvarande instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete:

- Säkerställa stöd för säker användning av innovativ teknik (såsom små modulära reaktorer) efter möjlig och förutsedd utveckling av kärnteknikens tillämpningar.
- Tillhandahålla snabba och korrekta åtgärder i undantagsfall (inbegripet krigssituationer).
- Utvidga stödet till att omfatta dem som driver kärnkraftverk.
- Öka stödet för att förbättra krisberedskapen och insatskapaciteten.
- Öka stödet till miljösaneringsverksamhet för att bidra mer till de globala insatserna för att skydda miljön.

- Möjliggöra ett mer heltäckande genomförande, bland annat vid urvalet av stödförfaranden och av vilka som kan delta i samarbetet.

INSC-D:s interna komponent syftar till att fortsätta och driva på JRC:s pågående avvecklingsverksamhet. I detta avseende kan det också betraktas som en direkt fortsättning av JRC:s nuvarande program för kärnkraftsavveckling och avfallshantering enligt förordning (Euratom) 2021/100. Den kommer därför att eftersträva liknande mål som de som finns i det nuvarande programmet för kärnkraftsavveckling och avfallshantering, inbegripet spridning av inhämtad kunskap om avveckling till EU:s medlemsstater.

- Förslaget innehåller också en ny punkt för den interna komponenten, nämligen en konkret tidsplan för förhandlingarna med de berörda medlemsstaterna om en eventuell överföring av det kärntekniska ansvaret från JRC till värdmedlemsstaten.

TIDSPLAN FÖR FÖRSLAGET

Den externa komponenten kommer att ersätta instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete under 2028 för att säkerställa en smidig fortsättning av relaterad verksamhet.

Den interna komponenten i instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete och avveckling kommer att ersätta JRC:s plan för kärnkraftsavveckling för att säkerställa en smidig fortsättning av JRC:s program för kärnkraftsavveckling och avfallshantering.

• **Förenlighet med EU:s politik inom andra områden**

Vid genomförandet av denna förordning kommer samstämmighet med andra områden för yttre åtgärder och med andra berörda politikområden för unionen att säkerställas. Såsom framgår av FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling¹⁰ och befasts genom den europeiska gröna given¹¹ ingår där i att beakta effekterna av all politik på hållbar utveckling på alla nivåer – nationellt, inom EU, i andra länder och på global nivå.

Synergieffekter med åtgärder inom andra EU-program kommer att eftersträvas för att maximera effekten av insatserna. Åtgärder som finansieras inom ramen för den externa komponenten av detta förslag bör vara konsekventa och komplettera de åtgärder som genomförs inom ramen för Europa i världen¹², beslutet om ULT, inbegripet Grönland¹³, samt den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

Syftet med den interna komponenten är att söka potentiella synergier på EU-nivå och internationell nivå när det gäller kunskapshantering och spridning av värdefull information som erhållits vid genomförandet av JRC:s program för kärnkraftsavveckling och avfallshantering och stödprogrammen för kärnkraftsavveckling i Litauen, Slovakien och Bulgarien. Detta kommer att inbegripa aktiv kunskapsöverföring till EU:s kärnsäkerhetsmyndigheter, avvecklingsoperatörer och organisationer för hantering av radioaktivt avfall samt samarbete med internationella organisationer (t.ex. Internationella atomenergiorganet och OECD:s kärnenergibyrå).

¹⁰ <https://sdgs.un.org/2030agenda>

¹¹ Meddelande från kommissionen *Den europeiska gröna given*, (COM (2019) 640 final), Bryssel, 11.12.2019.

¹² Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av Europa i världen, COM(2025) 551, 16.7.2025. [Global Europe - European Commission](#)

¹³ Förslag till rådets beslut om associering av de utomeuropeiska länderna och territorierna, inklusive Grönland, GD XXX, xx.x.2025 (fylls i när förslaget är färdigt).

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

• Rättslig grund

Den rättsliga grunden för detta förslag är artikel 203 i fördraget¹⁴ om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen (*Euratom*).

Artikel 203 i Euratomfördraget¹⁵ utgör grunden för förfarandet för de tidigare rättsliga instrument som omfattar både den interna och den externa komponenten. Det ger rådet befogenhet att på förslag från kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet vidta de åtgärder som behövs för att uppnå Euratomgemenskapens mål.

• Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)

EU har inte exklusiv behörighet när det gäller kärnsäkerhetssamarbete med länder utanför EU. Många EU-medlemsstater har inte bara undertecknat relevanta multilaterala avtal inom ramen för internationella organisationer (t.ex. Internationella atomenergiorganet, FN eller OECD:s kärnenergibyrå), utan har också bilaterala avtal med andra länder om fredlig användning av kärnenergi. Dessa avtal kan omfatta gemensam forsknings- och utvecklingsverksamhet eller tillhandahållande av professionellt stöd inom utvalda kärnteknikområden. Nationella tillsynsmyndigheter för kärnsäkerhet har ofta bilaterala samarbetsavtal med tillsynsmyndigheter i partnerländer för att främja utbyte av tillsynsinformation och utbyta erfarenheter. Förutom World Association of Nuclear Operators samarbetar kärnkraftverksoperatörerna vanligtvis med varandra genom internationella användargrupper som sammanför operatörer av en viss typ av kärnkraftverk för att utbyta driftserfarenhet och god praxis.

- Trots denna stora mängd olika multilaterala och bilaterala samarbetsmöjligheter som finns tillgängliga för EU:s medlemsstater erbjuder kärnsäkerhetssamarbete med partnerländer inom ramen för EU och Euratomgemenskapen betydande fördelar och kan ge ett mervärde. Euratoms ställning som överstatlig gemenskap ger politiskt inflytande, tillgång till multilaterala fördrag som syftar till att ta itu med globala utmaningar och följdriktigt en hävstångseffekt.
- EU:s delegationer ger global närvaro vilket säkerställer ett nätverk för att få tillförlitlig förstahandsinformation om utveckling som påverkar länder över hela världen.
- Euratom kompletterar medlemsstaternas insatser för att hantera potentiellt farliga situationer eller för att hantera särskilt dyra insatser.
- Euratom kan genomföra insatser i större skala, genom samordnade insatser och utöver eventuella bidrag från enskilda medlemsstater eller andra enskilda givare. För storskaliga, ambitiösa projekt som sanering av tidigare platser för uranbrytning i Centralasien, eller åtgärder för att fortsätta att hantera konsekvenserna av Tjernobylyolyckan 1986, skapar gemensamma EU-åtgärder effektivitetsvinster genom att samordna medlen.

¹⁴ Konsoliderad version av fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen (2016/C 203/01), EUT C 203, 7.6.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/euratom_2016/oj.

¹⁵ Om en åtgärd från gemenskapens sida skulle visa sig nödvändig för att förverkliga något av gemenskapens mål och om detta fördrag inte innehåller de nödvändiga befogenheterna, ska rådet genom enhälligt beslut på förslag från kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet vidta de åtgärder som behövs.

- Euratom kan utnyttja den betydande gemensamma sakkunskap och det goda anseende som alla medlemsstater besitter tillsammans.
- Euratom gör det möjligt att uppfylla EU:s rättsliga skyldigheter på ett effektivt sätt genom att avveckla permanent stängda kärnkraftsanläggningar vid JRC.

För den interna komponenten kan bilaterala avtal fortfarande spela en särskild roll. Europeiska kommissionen kommer att föra bilaterala förhandlingar med varje berörd värdmedlemsstat (dvs. Belgien, Tyskland, Italien och Nederländerna) för att avgöra om medlemsstaten är beredd att frivilligt överta JRC:s kärntekniska anläggning och fortsätta att genomföra avvecklingsprogrammet i enlighet med planerna. Om en värdmedlemsstat skulle vara villig att ingå ett sådant avtal skulle Europeiska kommissionen fortfarande fullt ut finansiera det relevanta avvecklingsprogrammet.

- **Proportionalitetsprincipen**

Förenlighet med proportionalitetsprincipen

Enligt proportionalitetsprincipen bör unionens åtgärder inte gå utöver vad som är nödvändigt för att ta itu med den aktuella frågan eller uppnå de mål som anges i fördragen. På grundval av resultaten av olika utvärderingar och tillgängliga uppgifter har instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete och programmet för kärnkraftsavveckling och avfallshantering under innevarande och tidigare perioder av den fleråriga budgetramen visat sig vara effektiva verktyg för att täcka partnerländernas och Europeiska kommissionens behov samt EU:s mål på området internationellt kärnsäkerhetssamarbete och avveckling.

I enlighet med proportionalitetsprincipen går förslaget till förordning inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dess mål, vilket återspeglas i prioriteringen av verksamheter och den anslagna budgeten.

- Val av instrument

Ett av Euratomfördragets mål är att uppnå en hög kärnsäkerhetsnivå i EU. Detta bör också uppnås utanför EU. Eftersom Euratomfördraget inte innehåller de nödvändiga befogenheterna måste lämpliga åtgärder vidtas på grundval av artikel 203. Det föreslagna instrumentet har formen av en förordning för att säkerställa att den tillämpas enhetligt, är bindande i sin helhet och direkt tillämplig.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Efterhandsutvärderingar/kontroller av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning**

De tidigare och nuvarande instrument som kommer att omfattas av den externa komponenten av instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete och avveckling för den fleråriga budgetramen 2028–2034 har bland annat utvärderats genom

- en extern halvtidsöversyn med en utvärdering av nio av EU:s instrument för finansiering av yttre åtgärder under perioden från 2014 till mitten av 2017¹⁶,
- en oberoende efterhandsutvärdering av instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete för perioden 2014–2020¹⁷.

¹⁶ External evaluation of the INSC (2014 - mid 2017), (inte översatt till svenska) GDSI Consortium, juni 2017.

- konsekvensbedömningen på förhand av förslaget om instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete för perioden 2021–2027¹⁸,
- halvtidsöversynen av instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete för perioden 2021–2027¹⁹.

Den senaste rapporten om halvtidsöversynen av de externa finansieringsinstrumenten 2021–2027 publicerade i mars 2024. Den sammanfattar resultaten av två olika förfaranden: 1) den slutliga utvärderingen av instrumenten för finansiering av yttre åtgärder enligt den fleråriga budgetramen 2014–2020 och 2) halvtidsöversynen av instrumenten för finansiering av yttre åtgärder enligt den fleråriga budgetramen för 2021–2027. Följande beskrivningar är inriktade på resultaten av halvtidsöversynen av den fleråriga budgetramen 2021–2027 och den föregående halvtidsöversyn som genomfördes 2017.

I alla ovannämnda rapporter drogs slutsatsen att instrumenten för finansiering av yttre åtgärder var ändamålsenliga och att målen var på god väg att uppnås. Instrumenten fastställer tillämpningsområdet, målen och förfarandena för genomförandet av politiken. Rapporterna har också visat att instrumenten för finansiering av yttre åtgärders förutsättningar gör det möjligt att täcka de flesta behoven och målen för EU:s yttre åtgärder.

- Den förordning som relaterar till det pågående instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete²⁰ har något anpassat instrumentets syfte och omfattning så att transparens och samarbete med andra parter betonas.
- Det finns en stark kontinuitet mellan förordningarna om instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete för den föregående och den nuvarande fleråriga budgetramen. Trots vissa nya aspekter som infördes för perioden 2021–2027 (t.ex. strävan efter större öppenhet kring kärnteknik i partnerländerna) förblev instrumentets grundläggande logik och arbetssätt praktiskt taget oförändrade.
- Med tanke på dess huvudsakliga mål (t.ex. att främja kärnsäkerhetskulturen i partnerländerna) är instrumentet helt anpassat till EU:s politiska principer och prioriteringar.
- Förmågan att fastställa gemensamma mål med partnerländerna konstaterades vara ett svagt område.
- Det finns en tydlig tendens att planera och genomföra färre men större åtgärder och projekt. Detta går också att skönja för instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete då antalet kontrakt har minskat stadigt sedan 2014.
- Resultatramen för instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete förblev huvudsakligen output-inriktad, trots upprepade ansträngningar för att införa en mer resultat- och effektinriktad ram.
- Instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete har upprepade gånger visat att det är väldigt flexibilitet genom att snabbt inleda, justera, intensifiera eller avbryta samarbetet med

¹⁷ Evaluation of the INSC 2014-2020, Expert Facility for the INSC, Contract N° 2020/419-010, (inte översatt till svenska), LDK Consultants Global EEIG, December 2021.

¹⁸ Impact assessment accompanying the 'Proposal for a Regulation (EU) establishing a European Instrument for Nuclear Safety complementing the Neighbourhood, Development and International Instrument (inte översatt till svenska), SWD (2018) 337 final, Bryssel, 14.6.2018.

¹⁹ Evaluation of the European Union's External Financing Instruments (2014-2020 and 2021-2027), Volume I: Synthesis Report and Volume II: Annexes (inte översatt till svenska), Particip GmbH Consortium, March 2024.

Belarus, Iran och särskilt Ukraina, tack vare snabba budgetanslag och smidig samordning

I rapporten anges att det skulle kunna finnas möjligheter att anpassa instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete mer till instrumentet för stöd inför anslutningen och instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen, och vice versa.

Utvärderingsresultat och det föreslagna nya programmet

Resultat av utvärderingen	Förslaget instrument för kärnsäkerhetssamarbete och avveckling
<i>Instrument för kärnsäkerhetssamarbete är världsomspännande och globalt inriktat och innebär att EU har en ledande roll i samarbete om kärnsäkerhet och kärnämneskontroll, både genom bilaterala partnerskap och som en del av den internationella strukturen.</i> <i>Instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete gör det möjligt för EU att inleda en dialog på politisk nivå med partnerländer, särskilt i EU:s grannskap, där kärnsäkerhetsproblem potentiellt kan få betydande konsekvenser för EU:s medlemsstater och EU-medborgarnas säkerhet.</i>	<u>Möjliggörande instrument</u> Med utgångspunkt i erfarenheterna från instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete föreslås förbättringar för att möjliggöra större flexibilitet och göra det möjligt för EU att ingripa i samband framtida oförutsedda omständigheter. Dessa förändringar motiverades av den återkoppling som inkom i samband med halvtidsöversynen, den senaste tekniska utvecklingen när det gäller fredlig användning av kärnenergi, geopolitiska förändringar under de senaste åren och av insatser för att förbättra förvaltningen och genomförandet av instrumentet.
<i>Rationaliseringen av instrumenten resulterade i en förenklad struktur för instrumenten för finansiering av yttre åtgärder och mer enhetliga programplaneringsförfaranden, bland annat med hjälp av enhetliga mallar för fleråriga vägledande program.</i> <i>Övergången mellan de tidigare och de nuvarande instrumenten för finansiering av yttre åtgärder var inte helt problemfri, eftersom tidsnöd 2021 och kapacitetsbegränsningar innebar att EU prioriterade framsteg i programplaneringen och genomförandet framför införandet av interna institutionella förändringar. Yttre omständigheter (t.ex. slutfasen av covid-19) förvärrade ytterligare den situation som redan var ansträngd genom den höga personalomsättningen och bristen</i>	<u>Ytterligare rationalisering av instrumenten för finansiering av yttre åtgärder</u> I den fleråriga budgetramen för 2014–2020 drevs flera oberoende instrument för yttre åtgärder under rubriken Europa i världen. Vid utformningen av den fleråriga budgetramen för 2021–2027 effektiviserade kommissionen instrumenten för finansiering av yttre åtgärder för att säkerställa ett bättre erkännande av förändrade geopolitiska förhållanden och bättre förvaltning av relaterade program. Som ett resultat av denna förenkling samlades elva tidigare separata instrument inom ramen för instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen. Instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete, som är ett instrument inrättats särskilt för ändamålet och med Euratoms rättsliga grund, förblev åtskilt från instrumentet för grannskapspolitik, utvecklingssamarbete och internationellt

på resurser.	samarbete – Europa i världen. Ytterligare rationalisering av instrumenten för finansiering av yttre åtgärder föreslås i den fleråriga budgetramen för 2028–2034 eftersom Europa i världen kommer att bygga på instrumentet Europa i världen, IPA III – instrumentet för stöd inför anslutningen, Ukrainafaciliteten, faciliteten för reformer och tillväxt för västra Balkan och faciliteten för reformer och tillväxt för Moldavien.
Utvärderingen bekräftade att det var ett lämpligt beslut att bibehålla instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete som ett separat instrument – på grund av dess mycket specialiserade, tekniska karaktär och på grund av att det har en annan rättsliga grund. Det behövs större samstämmighet mellan delar av ett särskilt instrument, mellan olika instrument och med givare.	<u>Sammanslagning av instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete med det gemensamma forskningscentrums avvecklingsverksamhet</u> Instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete slås samman med det gemensamma forskningscentrums avvecklingsverksamhet. I det föreslagna instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete och avveckling slås två förordningar samman till ett enda instrument. En extern komponent kommer att komplettera Europa i världen och syfta till att uppnå liknande mål som det nuvarande instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete. En intern komponent kommer att syfta till att uppnå målen för JRC:s program för kärnkraftsavveckling och avfallshantering.

Nyligen genomförda utvärderingar av JRC:s avvecklingsprogram

JRC:s internrevisionstjänst granskade 2024 programmet för kärnkraftsavveckling och avfallshantering och gav sex rekommendationer för att förbättra programmets genomförande. JRC lade fram en handlingsplan som godkändes och genomfördes för att ta itu med alla frågor:

- JRC:s tillsynsarrangemang (viktigt).
- JRC:s interna organisation av ansvarsområdena inom ramen för programmet för kärnkraftsavveckling och avfallshantering (mycket viktigt).
- Avvecklingsplaner för JRC:s anläggningar (mycket viktigt).
- Kostnadsberäkningar för avveckling av JRC:s kärntekniska anläggningar (mycket viktigt).
- Behovet av budgetflexibilitet för programmet för kärnkraftsavveckling och avfallshantering (mycket viktigt).
- Planering för och fördelning av personalresurser (viktigt).

Samråd med berörda parter

Öppet offentligt samråd

I enlighet med respektive regler har kommissionen genomfört ett öppet offentligt samråd om EU:s finansiering av yttre åtgärder inom ramen för nästa fleråriga budgetram²⁰. Resultatet av detta samråd för instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete var följande:

Omkring 50 % av de svarande var positiva till instrumentet för kärnsäkerhetssamarbetes mål och höll i stor utsträckning eller delvis med målen för instrumentet²¹. Endast 13 % av de svarande var helt emot det och 27 % hade ingen särskild (vare sig positiv eller negativ) åsikt.

Ovanstående resultat visar att de flesta av de svarande är positiva till EU:s stöd till partnerländer på området kärnsäkerhet, strålsäkerhet och kärnämneskontroll.

Samråd med andra berörda parter

Resultat som sammanställts från samråd med berörda parter användes för att komplettera de slutsatser som dragits av skriftliga bevisning. Vid utarbetandet av de utvärderingsdokument som låg till grund för halvtidsöversynsrapporten som utvärderade instrumenten för finansiering av yttre åtgärder 2021–2024 hölls följande typ av samråd med berörda parter:

- Halvstrukturerade intervjuer på plats och på distans med omkring 350 centrala berörda parter, däribland personal från Europeiska kommissionen (som arbetar vid generalsekretariatet och t.ex. generaldirektorat för internationella partnerskap, generaldirektoratet för grannskapspolitik och utvidgningsförhandlingar, tjänsten för utrikespolitiska instrument osv.), från Europeiska utrikestjänsten och från EU:s delegationer.
- Externa berörda parter såsom företrädare för FN-organ, EU:s medlemsstater och partnerländernas regeringar intervjuades också.
- Kommissionen anordnade riktade samråd med särskilda grupper av berörda parter, bestående av bland annat experter från EU:s medlemsstater och företrädare för relevanta FN-organ och internationella finansieringsinstitutioner.
- Tre e-enkäter kompletterade de ovannämnda samråden och tillhandahöll frivilliga ytterligare bidrag, främst från EU:s delegationer.

De viktigaste budskapen från de berörda parter som rådfrågats sammanfattas i bilaga III till volym II av halvtidsöversynsrapporten. Uppgifterna upprepas inte här och för att göra redogörelsen kort citeras endast de viktigaste punkterna.

De berörda parterna var överens om att instrumenten för finansiering av yttre åtgärder bör vara mer flexibla när det gäller att hantera kriser och plötsliga förändringar i den geopolitiska situationen. Det betonades också att större samstämmighet måste säkerställas mellan EU:s interna och externa politik och mellan instrumenten för finansiering av yttre åtgärder. Instrumenten för finansiering av yttre åtgärders betydande bidrag till målen för hållbar utveckling i Agenda 2030 erkändes allmänt och det påpekades att om verksamhet organiseras kring målen för hållbar utveckling tenderar detta att öka samstämmigheten mellan intern och extern politik.

Införandet av det nya breda instrumentet (instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen) i den nuvarande fleråriga budgetramen välkomnades generellt och ytterligare förenkling av instrumenten för finansiering av yttre

²⁰ Öppet offentligt samråd, EU:s nästa långtidsbudget – EU-finansiering för yttre åtgärder, 2025. https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14522-EUs-nasta-langtidsbudget-EU-finansiering-for-yttre-atgarder_sv

²¹ Målen var att stödja stärkt kärnsäkerhet, strålskydd, hantering av radioaktivt avfall och kärnämneskontroll tillsammans med mottagarländer i och utanför EU:s grannskap.

åtgärders övergripande struktur uppmuntrades. Att ta itu med de tematiska dimensionerna i geografiska program mottogs också positivt och det rådde allmän enighet om att kombinationen av geografiska och tematiska program tenderar att ge positiva resultat.

Överensstämmelse och komplementaritet mellan det föreslagna instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete och avveckling och Europa i världen kommer att säkerställas, främst genom genomförande av internationella samarbetsåtgärder som rör fredlig användning av kärnenergi på områden som är underordnade de bredare målen för Europa i världen, i linje med politiken för utveckling och internationellt samarbete inom hälso- och sjukvård, jordbruk, industri och sociala projekt.

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden för instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete**

De tre utvärderingsrapporter som tidigare nämnts utarbetades som en del av oberoende bedömningar som genomfördes mellan 2017 och 2024 av utvalda konsortier bestående av framstående externa expertföretag. Utöver skriftlig bevisning byggde bedömningarna på omfattande samråd på plats och på distans, vilket också omfattade ett stort antal anställda vid Europeiska kommissionen. Även om en betydande del av informationen i utvärderingsrapporterna kommer direkt från kommissionens anställda återspeglar rapporterna slutsatserna från oberoende externa experter och ska på intet sätt betraktas som självbedömningsrapporter från kommissionen.

Alla ovannämnda bedömningsrapporter är tillgängliga för allmänheten.

När det gäller yttrandet från relevanta internationella yrkesorganisationer om EU:s kärnsäkerhetssamarbete med partnerländer erkände IAEA:s 7:e möte inom ramen för konventionen om översyn av kärnsäkerheten 2017 officiellt det enastående mervärdet av instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete genom att förklara att genomförandet av instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete för att bistå länder utanför EU ansågs vara god praxis²².

Under de senaste tre årtiondena har Euratomgemenskapen systematiskt tillämpat instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete som ett effektivt verktyg för att uppnå och upprätthålla en hög nivå av kärnsäkerhet, strålskydd och effektiv kärnämneskontroll i partnerländerna. Instrumentet för kärnsäkerhetssamarbetes roll när det gäller att överföra Euratoms bestämmelser och bästa praxis har också erkänts av den europeiska högnivågruppen för kärnsäkerhet och avfallshantering (Ensreg) i dess ståndpunktsdokument²³ om instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete. Ensreg inrättade också en arbetsgrupp för att kommentera de fleråriga vägledande programmen för instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete, se över instrumentets halvtidsöversynsrapporter och lägga fram förslag om huruvida potentiella projekt som bistår partnerländer är nödvändiga och genomförbara.

Användning av extern expertis för JRC:s program för avveckling

JRC:s program för avveckling och avfallshantering av kärnkraft genomgick en halvtidsutvärdering 2024. Följande slutsatser drogs och rekommendationer²⁴ görs:

²² Rapporteur's Report for Euratom of 29 March 2017 in the 7th Review Meeting under the Convention on Nuclear Safety (inte översatt till svenska).

²³ ENSREG – INSC Position paper (2014-26)_133 (inte översatt till svenska), <https://www.ensreg.eu/international-cooperation>.

²⁴ Interim evaluation of the programmes for the decommissioning of nuclear facilities and the management of radioactive waste, European Commission Directorate-General for Energy, Revised Final Report and Annexes, April 2025 (inte översatt till svenska).

Slutsatser

- Betydande framsteg har gjorts vad gäller intressehantering vid JRC:s anläggningar.
- Det har gjorts framsteg vid JRC Ispra och Petten vad gäller säker insamling, säkert omhändertagande och säker lagring av avfall från tidigare verksamhet.
- På grund av att många kostnader är tidsberoende innebär projektförseningar ökade kostnader, även om övervakningsindikatorerna för "resultatvärdeshantering" visar att programmet på det hela taget är ekonomiskt effektivt.
- Styrningsramen är ändamålsenlig och anpassad till målen i programmet för kärnkraftsavveckling och avfallshantering.
- Genomförandet av programmet för kärnkraftsavveckling och avfallshantering är i linje med EU:s regelverk och EU:s och medlemsstaternas lagstiftning och politik.
- Kunskapsprodukter har i linje med målen tagits fram för alla kärnkraftsanläggningar.
- Kunskapshanteringen har främjat samarbete och informationsutbyte mellan de tre stödprogrammen för avveckling av kärnkraftverk.

Rekommendationer

- Förutse och förbereda licenskraven genom ett tidigt åtagande från tillsynsmyndigheten att begränsa deras inverkan på programmets genomförande.
- Utöka kapaciteten för att anordna upphandlingar.
- Utveckla och genomföra övervakningsindikatorer för att mäta effekterna av användningen av de kunskapsprodukter som utvecklats inom ramen för programmet för kärnkraftsavveckling och avfallshantering stödprogrammen för kärnkraftsavveckling.

Förhandsutvärdering

I verktyget för bättre lagstiftning nr 9 anges att det för program som ger kontinuitet när det gäller deras breda innehåll och struktur och är små endast krävs en förhandsbedömning. En omfattande förhandsutvärderingsrapport²⁵, innehållande en analys av effekterna av de olika politiska alternativen, utarbetades därför för att åtfölja förslaget om inrättande av instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete och avveckling.

Av analysen framgår att endast ett alternativ²⁶ kan uppfylla alla relevanta krav. Effekterna av tidigare och pågående kärnsäkerhetssamarbete och de förväntade effekterna av instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete och avveckling i partnerländerna kan sammanfattas på följande sätt:

- Förbättrad tillsynskapacitet och förmåga hos den nationella tillsynsmyndigheten för kärnenergi.
- Inrättande eller vidareutveckling av en kompetent organisation för tekniskt stöd som bistår tillsynsmyndigheten för kärnenergi.

²⁵ *Ex ante* evaluation of a new instrument combining the current European Instrument for International Nuclear Safety Cooperation with the JRC decommissioning activities, SWD (2025) XXX, Brussels, June 2025 (ej översatt till svenska).

²⁶ Alternativ d) = sammanslagning med ett annat EG- instrument under samma rättsliga grund.

- Upprättande av ett nationellt centrum för kärnkraftsberedskap som är utrustat med toppmoderna verktyg för olycksdiagnos, prognoser och beslutsstöd.
- Inrättande eller vidareutveckling av ett nationellt system för övervakning av strålning med kapacitet för tidig varning.
- Tillhandahållande av omfattande utbildning och handledning till tillsynsmyndigheter och experter vid tekniska stödorganisationer.
- Deltagande i EU:s stresstester och Ensreg:s efterföljande sakkunnigbedömning.
- Sanering av områden för tidigare verksamhet som är förorenade med radioaktivt material.

När det gäller JRC:s avvecklingsverksamhet har genomförandet av programmet för kärnkraftsavveckling och avfallshantering på ett effektivt sätt förbättrat kärnsäkerheten och strålsäkerheten vid berörda JRC:s anläggningar till gagn för EU-medborgarna och miljön.

Genom att fortsätta programmet förväntas

- EG:s rättsliga skyldigheter och åtaganden fullgöras på vederbörligt sätt,
- riskerna vad gäller kärnsäkerhet och strålning vid de berörda JRC-anläggningarna minska ytterligare,
- berörda anläggningar frigörs helt från reglering och tillsyn under programmets slutliga genomförandefas,
- betydande tekniskt kunnande och praktisk kunskap skapas och delas med berörda parter i EU som är involverade i avveckling och avfallshantering.

För den interna komponenten som genomför programmet för avveckling och avfallshantering av kärnkraft har JRC börjat undersöka möjligheten att överföra det kärntekniska ansvaret till värdmedlemsstaterna (Italien och Nederländerna). Detta har ännu inte beslutats, men möjligheten att förhandla om detta ingår i den nya grundläggande rättsakten med en föreslagen tidsfrist på två år efter instrumentets ikraftträdande.

Programmet för kärnkraftsavveckling och avfallshantering ger den lokala ekonomin möjlighet att bidra till genomförandet av programmet genom att delta i öppna anbudsförfaranden inom ramen för de många olika kunskapsområden som ingår i avveckling och avfallshantering. De möjligheter som avvecklingsverksamheten erbjuder bidrar till både kompetensutveckling och social utveckling. Dessutom bidrar avvecklingen av föråldrade kärntekniska anläggningar samt att man tar itu med problem kring hanteringen av radioaktivt avfall genom tillämpning av bästa internationella normer med hjälp av de senaste metoderna till en säkrare och renare miljö. Programmet bidrar till att skydda människor och miljö mot faror relaterade till radioaktivitet.

Förklaring av politiska val

Vid utarbetandet av det föreslagna instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete och avveckling undersöktes flera politiska alternativ.

Alternativ A – referensscenariot (behålla två separata instrument). Avvisades eftersom det strider mot kommissionens förenklingsmål.

Alternativ B – programmet avslutas. Avvisades på grund av den stora risken för att EU:s inflytande över det globala kärnsäkerhetssamarbetet i så fall skulle minska och för att det är i strid med Euratoms rättsliga och politiska skyldigheter.

Alternativ C – fullständig integrering med ett annat EU-instrument. Avvisades på grund av rättsliga hinder som härrör från Euratomfördraget, vilket hindrade en sammanslagning av kärnsäkerhetsverksamhet med exempelvis Europa i världen.

Alternativ D – sammanslagning av de två Euratominstrumenten. Detta var den lösning som ansågs vara att föredra. Den uppfyllde alla krav, nämligen att vara i linje med Euratomfördragets rättsliga ram, följa EU:s förfaranden för yttre åtgärder och leda kommissionens förenklingsagenda framåt. Genom att sammanföra det internationella kärnsäkerhetssamarbetet och JRC:s avvecklingsskyldigheter i ett enda instrument säkerställde detta alternativ genomförbarhet, konsekvens och regleringseffektivitet, vilket gjorde det till det bästa valet föreslagna instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete och avveckling.

- **Förenkling**

I det föreslagna instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete och avveckling slås två förordningar formellt samman till ett enda instrument. Denna sammanslagning motiveras och rättfärdigas av flera strategiska och regleringsrelaterade faktorer, t.ex. kommissionens mål att förenkla lagstiftningen och agendan för bättre lagstiftning. Enligt förenklingsprinciperna för nästa fleråriga budgetram bör överlappande processer och potentiella administrativa bördor undanröjas genom att program som kan kräva liknande tekniskt och/eller logistiskt stöd sammanförs.

Denna sammanslagning möjliggörs av att de har samma rättsliga grund (Euratom). Förenklingen av den fleråriga budgetramen syftar till att minska komplexiteten inom EU för bättre insyn och samordning och för att skapa ett enklare regelverk och enklare finansiella ramar för berörda parter (byråer, medlemsstater, entreprenörer). Sammanslagningen ligger också i linje med principen om s.k. ”joined-up governance” i den nya europeiska agendan för innovation och främjar organisationsöverskridande samarbete i stället för fragmenterade strategier.

Sammanslagningen av ett instrument (instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete) och ett program (programmet för kärnkraftsavveckling och avfallshantering) som ursprungligen var separata, men som har samma rättsliga grund och har gemensamma mål, bidrar till den förenkling som kommissionen verkar för.

- **Grundläggande rättigheter**

Instrumentet påverkar inte de grundläggande rättigheterna.

4. BUDGETKONSEKVENSER

I sitt meddelande av den 16 juli 2025²⁷ föreslog Europeiska kommissionen att anslå 966 000 000 EUR till instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete och avveckling.

²⁷ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, Europeiska rådet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén *En dynamisk EU-budget för framtidens prioriteringar – Den fleråriga budgetramen 2028–2034* (COM(2025) 570 final).

5. ÖVRIGA ASPEKTER

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

Genomförandet av instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete och avveckling kommer att övervakas genom prestationsramen för budgeten efter 2027. I denna föreskrivs att det ska publiceras en genomföranderapport under programmets genomförandefas samt en efterhandsutvärdering i enlighet med artikel 34.3 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509²⁸. Utvärderingen kommer att genomföras i enlighet med kommissionens riktlinjer för bättre lagstiftning²⁹ och kommer att baseras på indikatorer som är relevanta för instrumentets mål.

Den metodologiska grunden för användningen av en gemensam prestationsram är att tillämpning av prestationsindikatorer som aggregerats för olika program avsevärt kan förenkla de olika rapporteringskraven för alla framtida program inom den fleråriga budgetramen. Detta tillvägagångssätt förväntas göra det möjligt att avsevärt minska den administrativa bördan genom att minska antalet indikatorer och genom att tilldela varje insatsområde indikatorer.

- **Geografiskt tillämpningsområde**

Det geografiska tillämpningsområdet för den externa komponenten av det föreslagna instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete och avveckling är hela världen. Personer och enheter från anslutande länder, kandidatländer, inbegripet Ukraina, potentiella kandidatländer och länder som omfattas av den europeiska grannskapspolitiken kommer dock att prioriteras.

Det geografiska tillämpningsområdet för den interna komponenten är begränsat till de JRC-anläggningar som omfattas av JRC:s avvecklingsverksamhet, dvs. Geel i Belgien, Ispra i Italien, Karlsruhe i Tyskland och Petten i Nederländerna.

²⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2024/2509 av den 23 september 2024 om finansiella regler för unionens allmänna budget (omarbetning), Bryssel 26.9.2024.

²⁹ Riktlinjer för bättre lagstiftning, (SWD (2021) 305 final), Bryssel, 3.11.2021.

Förslag till

RÅDETS FÖRORDNING

om inrättande av instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete och avveckling för perioden 2028–2034 och om upphävande av förordningarna (Euratom) 2021/100 och (Euratom) 2021/948

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen, särskilt artikel 203,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande³⁰, och

av följande skäl:

- (1) Syftet med denna förordning är att fastställa regler och förfaranden för det kärnsäkerhetssamarbete och den avvecklingsverksamhet som bedrivs av Europeiska atomenergigemenskapen (*Euratom*) inom ramen för instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete och avveckling (*instrumentet*).
- (1) I syfte att upprätthålla och främja en kontinuerlig förbättring av kärnsäkerheten och regleringen av denna har rådet antagit direktiv 2009/71/Euratom³¹. Direktivet och de strikta normer som tillämpas i Euratom i fråga om kärnsäkerhet, strålskydd och hantering av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle utgör exempel som kan användas för att uppmuntra partnerländer att anta liknande strikta normer.
- (2) Gemenskapen och dess medlemsstater är avtalsslutande parter i konventionen om kärnsäkerhet, som antogs den 17 juni 1994³², och konventionen om säkerheten vid hantering av använt kärnbränsle och om säkerheten vid hantering av radioaktivt avfall, som antogs den 5 september 1997³³.
- (3) Medlemsstaterna är parter i fördraget om förhindrande av spridning av kärnvapen³⁴, har ingått ett övergripande kontrollavtal och undertecknat ett tilläggsprotokoll till det avtalet med Internationella atomenergiorganet³⁵.

³⁰ Yttrande av den ..., EUT....

³¹ Rådets direktiv 2009/71/Euratom av den 25 juni 2009 om upprättande av ett gemenskapsramverk för kärnsäkerhet vid kärntekniska anläggningar (EUT L 172, 2.7.2009, s. 18, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/71/oj>).

³² (EGT L 318, 11.12.1999, s. 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/convention/1999/819/oj>).

³³ Internationella atomenergiorganet (IAEA), konventionen om säkerheten vid hantering av använt kärnbränsle och om säkerheten vid hantering av radioaktivt avfall, antagen den 5 september 1997, trädde i kraft den 18 juni 2001. Tillgänglig på <https://www.iaea.org/topics/nuclear-safety-conventions/joint-convention-safety-spent-fuel-management-and-safety-radioactive-waste>

³⁴ Fördraget om förhindrande av spridning av kärnvapen, öppnat för undertecknande den 1 juli 1968, trädde i kraft den 5 mars 1970, 729 U.N.T.S. 161. Tillgängligt på <https://www.un.org/disarmament/wmd/nuclear/npt/>.

- (4) Eftersom fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen (*Euratomfördraget*) omfattar både intern och extern politik och föreskriver synergier mellan de två, består detta instrument av två komponenter som omfattar extern respektive interna verksamheter.
- (5) Instrumentets externa komponent bör stödja verksamhet inom internationellt kärnsäkerhetssamarbete med utgångspunkt i de åtgärder som tidigare fått stöd enligt rådets förordning (Euratom) 2021/948³⁶. Den externa komponenten är förenlig med och kompletterar de yttre åtgärder som stöds genom förordning (EU) 202X/XXXX [Europa i världen]³⁷.
- (6) Instrumentets interna komponent bör, med utgångspunkt i de åtgärder som tidigare erhållit stöd enligt rådets förordning (Euratom) 2021/100³⁸, stödja verksamhet som rör kommissionens arbete för avveckling och hantering av radioaktivt avfall (JRC-programmet för avveckling och avfallshantering), för att hantera kommissionen kärntekniska ansvar från tidigare kärnforskning som bedrivits vid det gemensamma forskningscentrumets anläggningar, nämligen JRC-Geel i Belgien, JRC-Karlsruhe i Tyskland, JRC-Ispra i Italien och JRC-Petten i Nederländerna.
- (7) Programutvärderingar har visat att unionens komplexa finansieringsstruktur, och den administrativa börda denna medför, är en faktor som hämmar effekterna av unionens budget. Därför bör den verksamhet som JRC:s kärntekniska forskningsanläggningar bedriver på området internationellt kärnsäkerhetssamarbete och avveckling enligt förordningarna (Euratom) 2021/100 och (Euratom) 2021/948 samlas i en enda rättsakt.
- (8) Det allmänna målet för instrumentet är att bidra till en hög kärnsäkerhetsnivå, strålskydd, en säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall, avveckling och tillämpning av en ändamålsenlig och effektiv kärnämneskontroll.
- (9) Denna förordning syftar också till att ge ökad flexibilitet i programplaneringen, även mellan stödformer och stödberättigade enheter, för att tillgodose oförutsedda behov som identifierats vid utvärderingar och samråd enligt förordning (Euratom) 2021/948.
- (10) Det samarbete som Euratom tillhandahåller inom ramen för denna förordning syftar inte till att främja kärnenergi i partnerländerna³⁹.

³⁵ Model Protocol Additional to the Agreement(s) between State(s) and the International Atomic Energy Agency for the Application of Safeguards (INFCIRC/540), som godkändes av IAEA:s styrelse den 15 maj 1997 Tillgängligt på [INFCIRC/540 - Model Protocol Additional to the Agreement\(s\) Between State\(s\) and the International Atomic Energy Agency for the Application of Safeguards](#)

³⁶ Rådets förordning (EURATOM) 2021/948 av den 27 maj 2021 om inrättande av ett europeiskt instrument för internationellt kärnsäkerhetssamarbete som kompletterar instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen, och som grundar sig på fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen och om upphävande av förordning (Euratom) nr 237/2014 (EUT L 209, 14.6.2021, s. 79, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/948/oj>).

³⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr.../... om inrättande av Europa i världen (EUT L [...], [...], ELI: ...).

³⁸ Rådets förordning (Euratom) 2021/100 av den 25 januari 2021 om inrättande av ett särskilt finansieringsprogram för avvecklingen av kärntekniska anläggningar och hanteringen av radioaktivt avfall och om upphävande av förordning (Euratom) nr 1368/2013 (EUT L 34, 1.2.2021, s. 3, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/100/oj>).

³⁹ Rådets förordning (EURATOM) 2021/948 av den 27 maj 2021 om inrättande av ett europeiskt instrument för internationellt kärnsäkerhetssamarbete som kompletterar instrumentet för grannskapet, utvecklingssamarbete och internationellt samarbete – Europa i världen, och som grundar sig på fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen och om upphävande av förordning (Euratom) nr 237/2014 (EUT L 209, 14.6.2021, s. 79, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/948/oj>).

- (11) I denna förordning fastställs en vägledande finansieringsram för det övergripande instrumentet. Vid tillämpningen av denna förordning beräknas löpande priser genom användning av en fast deflator på 2 %.
- (12) I en snabbt föränderlig ekonomisk, social och geopolitisk miljö har den senaste tidens erfarenheter visat att det finns behov av en mer flexibel flerårig budgetram och mer flexibla utgiftsprogram för unionen. Därför, och i enlighet med målen för denna förordning, bör finansieringen på ett lämpligt sätt beakta föränderliga politiska behov och unionens prioriteringar, såsom de identifierats i relevanta dokument som publicerats av kommissionen, i rådets slutsatser och i Europaparlamentets resolutioner, samtidigt som tillräcklig förutsägbarhet för budgetgenomförandet säkerställs.
- (13) Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2024/2509⁴⁰ är tillämplig på instrumentet. I den förordningen fastställs reglerna för fastställandet och genomförandet av unionens allmänna budget, inklusive regler om bidrag, priser, icke-finansiella donationer, upphandling och indirekt förvaltning i form av finansieringsinstrument och budgetgarantier.
- (14) Beloppet för de anslag som tilldelas instrumentet samt programperioden och fördelningen av medel mellan de olika verksamheterna bör ses över på grundval av resultaten av den utvärdering som genomförts i enlighet med artikel 10 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 202X/XXXX⁴¹ [prestationsförordningen].
- (15) I enlighet med förordning (EU, Euratom) 2024/2509, Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013⁴², rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95⁴³, rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96⁴⁴ och rådets förordning (EU) 2017/1939⁴⁵ ska unionens ekonomiska intressen skyddas genom proportionella åtgärder, inbegripet förebyggande, upptäckt, korrigering och utredning av oriktigheter och bedrägeri, återkrav av medel som förlorats, betalats ut på felaktiga grunder eller använts felaktigt samt, i tillämpliga fall, administrativa sanktioner. I enlighet med förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 och förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 får Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) utföra utredningar, inbegripet kontroller och inspektioner på plats, i syfte att fastställa om det har förekommit bedrägeri, korruption eller annan olaglig verksamhet som påverkar unionens ekonomiska intressen. I överensstämmelse med förordning (EU) 2017/1939 får Europeiska åklagarmyndigheten (Eppo) utreda och lagföra bedrägeri och annan olaglig

⁴⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2024/2509 av den 23 september 2024 om finansiella regler för unionens allmänna budget (EUT L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/OJ>).

⁴¹ Förordning (EU, Euratom) .../... [prestationsförordningen] (EUT..... ELI: ...).

⁴² Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 av den 11 september 2013 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 och rådets förordning (Euratom) nr 1074/1999 (EUT L 248, 18.9.2013, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

⁴³ Rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 av den 18 december 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (EGT L 312, 23.12.1995, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

⁴⁴ Rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på platsen som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter (EGT L 292, 15.11.1996, s. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

⁴⁵ Rådets förordning (EU) 2017/1939 av den 12 oktober 2017 om genomförande av fördjupat samarbete om inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten (EUT L 283, 31.10.2017, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/OJ>).

verksamhet som påverkar unionens ekonomiska intressen, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371⁴⁶. I enlighet med förordning (EU, Euratom) 2024/2509 är varje person eller enhet som tar emot unionsmedel skyldig att samarbeta till fullo för att skydda unionens ekonomiska intressen, ge kommissionen, Olaf, Europeiska åklagarmyndigheten och Europeiska revisionsrätten de rättigheter och den tillgång som krävs och säkerställa att tredje parter som är involverade i förvaltningen av unionsmedel beviljar likvärdiga rättigheter.

- (16) Instrumentet ska genomföras i enlighet med förordning (EU, Euratom) 202X/XXXX [prestationsförordningen] i vilken regler för utgiftsspårning och prestationsramen för budgeten fastställs, inklusive regler för att säkerställa en enhetlig tillämpning av principen om att inte orsaka betydande skada och jämställdhetsprincipen som anges i artikel 33.2 d respektive f i förordning (EU, Euratom) 2024/2509, regler för övervakning och rapportering om resultaten av unionsprogram och unionsverksamheter, regler för inrättande av en portal för unionsfinansiering och regler för utvärdering av programmen samt andra övergripande bestämmelser som är tillämpliga på alla unionsprogram, t.ex. bestämmelserna om information, kommunikation och synlighet.
- (17) De former av och genomförandemetoder för unionsfinansiering som fastställs i denna förordning bör väljas utifrån vad som är bäst för att uppnå åtgärdernas särskilda mål och leverera resultat, med särskild hänsyn till kostnader för kontroller, administrativa bördor och förväntad risk för bristande efterlevnad. Detta bör innebära att man överväger användning av enhetsbelopp, schablonsatser och enhetskostnader samt finansiering som inte är kopplad till kostnaderna enligt artikel 125.1 a i förordning (EU, Euratom) 2024/2509.
- (18) För att undvika dubbelarbete bör den verksamhet som genomförs inom ramen för denna förordning ske genom fortlöpande arbete och dialog med medlemsstaterna, partnerländerna och deras relevanta myndigheter, särskilt de behöriga tillsynsmyndigheterna på området kärnsäkerhet, kärnämneskontroll och avveckling.
- (19) För att säkerställa ett konsekvent genomförande av yttre åtgärder bör de bestämmelser och förfaranden som fastställs i förordning (EU) 202X/XXXX [Europa i världen] vara tillämpliga på genomförandet av instrumentets externa komponent, när så är lämpligt, och genomförandebestämmelserna i den här förordningen bör hänvisa till bestämmelserna i den förordningen.
- (20) Vad gäller instrumentets externa komponent bör de årliga eller fleråriga handlingsplaner och åtgärder som avses i denna förordning utgöra arbetsprogram i den mening som avses i förordning (EU, Euratom) 2024/2509. Årliga eller fleråriga handlingsplaner bör bestå av en uppsättning åtgärder samlade i ett dokument.
- (21) Kommissionen bör anta fleråriga vägledande program som är förenliga med och kompletterar de fleråriga vägledande program som avses i kapitel 1 i förordning (EU) 202X/XXXX [Europa i världen].
- (22) Den övergripande politiska ramen för genomförandet av den externa komponenten av instrumentet ska utgöras av den politik som fastställs i associeringsavtal, partnerskaps- och samarbetsavtal, multilaterala avtal och avtal om samarbete på kärnenergiområdet, samförståndsavtal och andra avtal om upprättande av en förbindelse mellan Euratom

⁴⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 av den 5 juli 2017 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen (EUT L 198, 28.7.2017, s. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

och dess partnerländer, samt Europeiska rådets slutsatser och rådets slutsatser, uttalanden och slutsatser från toppmöten eller högnivåmöten med partnerländerna, kommissionens meddelanden och gemensamma meddelanden från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik.

- (23) Instrumentets externa komponent får finansiera åtgärder i alla partnerländer i överensstämmelse med de kriterier som fastställs i denna förordning. Personer och enheter från anslutande länder, kandidatländer, inbegripet Ukraina, potentiella kandidatländer och länder som omfattas av den europeiska grannskapspolitiken bör prioriteras.
- (24) Det internationella samarbetet kommer att bygga på de grundläggande säkerhetsprinciper som fastställs i IAEA:s säkerhetsnormer.
- (25) Med tanke på att det finns ett fortsatt behov av förbättrad säkerhet för fredlig användning av kärnenergi i partnerländerna bör instrumentets mål vara att främja den allra högsta nivån vad gäller kärnsäkerhet, strålskydd och säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall och att effektiv och ändamålsenlig kärnämneskontroll tillämpas i partnerländerna. Detta inbegriper sanering av områden som blivit radioaktivt kontaminerade tidigare och förstärkning av tillsynskapaciteten.
- (26) Med tanke på att den fredliga användningen av kärnenergi fortsätter att utvecklas bör instrumentet anpassas så att det kan användas för verksamhet på framväxande områden som rör kärnsäkerhet och beredskap och insatser vid nödsituationer, till exempel genom att bidra till säkerheten vid små och modulära reaktorer och radiologiskt skydd i nya radiologiska medicinska tillämpningar.
- (27) Rysslands anfallskrig mot Ukraina orsakar skador på Ukrainas infrastruktur, däribland landets kärnkraftsanläggningar, vilket tydliggjordes av drönarattacken den 14 februari 2025 mot Tjernobyls nya säkra inneslutning. Vad gäller unionsstöd för Ukrainarelaterade behov på kärnsäkerhetsområdet får anslag som mobiliserats från den Ukrainareserv som avses i artikel 6 i rådets förordning (EU, Euratom) 202X/XXXX [förordningen om den fleråriga budgetramen] göras tillgängliga för stöd som tillhandahålls inom ramen för instrumentets externa komponent i form av icke återbetalningspliktigt stöd, finansieringsinstrument och avsättningar till budgetgarantin. Stöd som ges till Ukraina inom ramen för den externa komponenten av denna förordnings instrument i form av lån enligt rådets beslut 77/270/Euratom bör tillhandahållas inom det belopp som fastställs i rådets beslut 77/270/Euratom och det tak som avses i artikel 6.2 andra stycket i förordningen om Europa i världen. Om dessa lån ska tillhandahållas Ukraina i egenskap av suverän stat bör de omfattas av den garanti som tillhandahålls i enlighet med artikel 2.3 andra stycket i rådets förordning (EU, Euratom) 202X/XXXX [förordningen om den fleråriga budgetramen]. Det är därför lämpligt att föreskriva undantag från artikel 214.1 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509 och inte fastställa någon avsättningsnivå för dessa lån till Ukraina i enlighet med artikel 24.3 sista stycket i förordningen om Europa i världen.
- (28) För att säkerställa konsekvens bör budgetgarantin och finansieringsinstrumenten, även när de kombineras med icke återbetalningspliktigt stöd i blandfinansieringsinsatser, inom ramen för instrumentets externa komponent genomföras i enlighet med de tillämpliga reglerna i förordning (EU) 202X/XXXX [Europa i världen] genom avtal som ingås för den typen av stöd inom ramen för genomförandemekanismerna för instrumentet Europa i världen.

- (29) Inom ramen för den externa komponenten av instrumentet måste unionsstöd, om det ska tillhandahållas i form av en budgetgaranti eller ett finansieringsinstrument, även när det kombineras med icke återbetalningspliktigt stöd i en blandfinansieringsinsats, tillhandahållas uteslutande genom genomförandemekanismerna för instrumentet Europa i världen i enlighet med de tillämpliga reglerna för genomförandemekanismerna för instrumentet Europa i världen.
- (30) Nära samarbete med internationella organisationer som har liknande mål som instrumentet, så som avses i kapitel 10 avdelning II i Euratomfördraget, särskilt med Internationella atomenergiorganet (IAEA), anses nödvändigt för ett framgångsrikt samarbete om kärnsäkerhet.
- (31) Den mest effektiva användningen av tillgängliga resurser kan uppnås genom samstämmighet och komplementaritet mellan unionens finansieringsinstrument för yttre åtgärder samt genom skapande av synergieffekter med annan unionspolitik och andra unionsprogram. För att maximera effekten av samlade insatser för att uppnå ett gemensamt mål, bör denna förordning göra det möjligt att kombinera finansiering från olika Euratom- och unionsprogram, under förutsättning att bidragen inte täcker samma kostnader.
- (32) Det tidigare finansieringsprogrammet enligt förordning (Euratom) 2021/100 visade på ett mervärde för Euratom genom inhämtande och spridning av kunskap. På grundval av artikel 8 i Euratomfördraget, och enligt artikel 7 i rådets direktiv 2011/70/Euratom⁴⁷, är JRC ansvarigt för att hantera sitt historiska kärntekniska ansvar och avveckla sina kärntekniska anläggningar som är permanent stängda i enlighet med relevant nationell lagstiftning. Därför inleddes Programmet för kärnkraftsavveckling och avfallshantering inom ramen för JRC 1999 med ett meddelande till Europaparlamentet och rådet⁴⁸, och sedan dess har kommissionen tillhandahållit regelbundna uppdateringar om framstegen i genomförandet av det programmet⁴⁹.
- (33) Kommissionen har dragit slutsatsen att det bästa alternativet för att uppfylla kraven som härrör från artikel 5.1 f och artikel 7 i rådets direktiv 2011/70/Euratom är att tillämpa en strategi som kombinerar verksamheter för avveckling och hantering av radioaktivt avfall och samtidigt inleda diskussioner mellan JRC och de medlemsstater som är värdstater för JRC om en potentiell överföring av ansvaret för avveckling och för hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall vid ömsesidiga avtal mellan kommissionen och värdmedlemsstaterna. JRC bör tillhandahålla och upprätthålla tillräckliga resurser för att kunna uppfylla sina skyldigheter med hänsyn till avvecklingen och säkerheten vid hanteringen av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall.

⁴⁷ Rådets direktiv 2011/70/Euratom av den 19 juli 2011 om inrättande av ett gemenskapsramverk för ansvarsfull och säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall (EUT L 199, 2.8.2011, s. 48, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/70/oj>).

⁴⁸ Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet och rådet av den 17 mars 1999 *Kärnkraftsbörden från gemensamma forskningscentrets tidigare verksamheter inom ramen för Euratomfördraget – Nedmontering av föråldrade kärnkraftsanläggningar och avfallshantering*, (KOM(1999)114 slutlig).

⁴⁹ SEK(2004) 624, KOM(2008) 903 och COM(2013) 734.

- (34) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av denna förordning bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011⁵⁰.
- (35) Kommissionen bör omedelbart anta tillämpliga genomförandeakter för att anta eller ändra årliga eller fleråriga handlingsplaner och åtgärder inom ramen för instrumentets externa komponent om det, i vederbörligen motiverade fall där en snabb reaktion från gemenskapens sida erfordras, är nödvändigt på grund av tvingande skäl till skyndsamhet.
- (36) I enlighet med artikel 9 i rådets beslut 2010/427/EU ska den höga representanten, i egenskap av vice ordförande för kommissionen, sörja för den övergripande politiska samordningen av unionens yttre åtgärder och säkerställa dess enhetlighet, samstämmighet och effektivitet, särskilt genom genomförandet av detta instrument.
- (37) Hänvisningarna till instrument för externt bistånd i rådets beslut 2010/427/EU⁵¹, bör läsas som hänvisningar till den här förordningen och till de förordningar som avses i denna förordning. Kommissionen bör säkerställa att denna förordning genomförs i enlighet med Europeiska utrikestjänstens roll enligt det beslutet.
- (38) För att säkerställa kontinuitet i tillhandahållandet av stöd inom de relevanta politikområdena och möjliggöra genomförande från början av den fleråriga budgetramen 2028–2034, bör denna förordning tillämpas från och med den 1 januari 2028.
- (39) Inom ramen för unionens restriktiva åtgärder, som antas på grundval av artikel 29 i EU-fördraget och artikel 215.2 i EUF-fördraget, får inga medel eller ekonomiska resurser göras tillgängliga, direkt eller indirekt, till eller till förmån för fysiska eller juridiska personer, enheter eller organ som är uppförda på förteckningen. Därför bör sådana fysiska eller juridiska personer, enheter eller organ samt juridiska personer, enheter eller organ som ägs eller kontrolleras av dem inte stödjas.
- (40) Förordningarna (Euratom) nr 2021/100 och (Euratom) nr 2021/948 bör därför ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

⁵⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

⁵¹ Rådets beslut 2010/427/EU av den 26 juli 2010 om hur den europeiska avdelningen för yttre åtgärder ska organiseras och arbeta (EUT L 201, 3.8.2010, s. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj>).

Artikel 1

Innehåll

Genom denna förordning inrättas instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete och avveckling (*instrumentet*) och fastställs instrumentets mål, dess preliminära budget för perioden 1 januari 2028-31 december 2034, formerna för unionsfinansiering och reglerna för tillhandahållande av sådan finansiering inom ramen för instrumentet. Dessutom beskrivs särdragen hos instrumentets två komponenter: den externa komponenten och den interna komponenten.

Artikel 2

Instrumentets mål

1. Det allmänna målet för instrumentets externa komponent är att bidra till hög kärnsäkerhetsnivå, strålskydd, säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall, avveckling och tillämpning av effektiv och ändamålsenlig kärnämneskontroll i partnerländerna, som ett komplement till förordning (EU) 202X/XXXX [Europa i världen] och att bygga vidare på verksamheten inom Euratom, inbegripet Euratoms relevanta regelverk.
2. Det allmänna målet för instrumentets interna komponent är att stödja avvecklingen av kommissionens kärntekniska anläggningar vid det gemensamma forskningscentrumets (JRC) anläggningar, i linje med de behov som identifierats i respektive avvecklingsplan, och att på ett säkert sätt hantera använt kärnbränsle, kärnämne och radioaktivt avfall från anläggningarna. Dessutom ska instrumentet stödja kunskapsinhämtning från avvecklingsprocessen och hanteringen av det radioaktiva avfall som uppstår, vilken kommer att delas med gemenskapens berörda parter.
3. Instrumentets externa komponent har följande specifika mål:
 - (a) Att främja verkningsfull kärnsäkerhets- och strålskyddskultur och genomförande av de striktaste normerna i fråga om kärnsäkerhet och strålskydd, även vad gäller försörjningstrygghet, beredskap och insatser vid nödsituationer, kapacitetsutveckling, samt öppenhet och transparens i beslutsprocessen hos partnerländernas myndigheter.
 - (b) Att stödja ansvarsfull och säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall, avveckling och sanering av förläggningsplatser för nedlagda kärntekniska anläggningar i partnerländerna.
 - (c) Att stärka effektiv och ändamålsenlig kärnämneskontroll i partnerländer.
4. Instrumentets interna komponent har följande specifika mål:
 - (a) Att stödja avvecklingsplanen och att bedriva verksamhet i enlighet med värdmedlemsstatens nationella rätt för nedmontering och dekontaminering av kommissionens kärntekniska anläggningar vid JRC-anläggningarna, att utföra säker hantering av tillhörande radioaktivt avfall och, när så är lämpligt, förbereda en frivillig överföring av hänförligt kärntekniskt ansvar från JRC till värdmedlemsstaterna.

- (b) Att JRC ska fortsätta att utveckla relationer och utbyten mellan unionens berörda parter vad gäller kärnkraftsavveckling, i syfte att säkerställa spridningen av kunskap och utbytet av erfarenheter inom alla relevanta områden, såsom lagstiftning och utbildning, och att utveckla potentiella synergier inom unionen.

Den överföring som avses i första stycket a ska vara frivillig för alla värdmedlemsstater och ska omfattas av ett bilateralt avtal som ingåtts mellan kommissionen och värdmedlemsstaterna. I detta bilaterala avtal ska det fastställas att alla kostnader för avvecklingen av kommissionens kärntekniska anläggningar vid JRC:s anläggningar och lagringen av tillhörande radioaktivt avfall ska betalas av Euratom, och att kraven i rådets direktiv 2011/70/Euratom ska vara fullständigt uppfyllda. Förhandlingarna mellan kommissionen och värdmedlemsstaten ska slutföras inom två år från den dag då denna förordning träder i kraft.

Artikel 3

Budget

1. Den vägledande finansieringsramen för genomförandet av instrumentet för perioden 1 januari 2028–31 december 2034 ska vara 966 000 000 EUR i löpande priser.
2. Dessutom får finansiella medel för Ukraina som mobiliserats genom artikel 6.2 i förordning (EU) 202X/XXXX [Europa i världen] från Ukrainareserven i enlighet med artikel 6 i förordning (EU, Euratom) 202X/XXXX [förordningen om den fleråriga budgetramen] när så är lämpligt användas för att tillhandahålla unionsstöd till Ukraina enligt denna förordning.
3. Anslag får föras in i unionens budget efter 2034 för att täcka nödvändiga utgifter och för att möjliggöra förvaltningen av åtgärder som inte slutförts när instrumentet avslutas.
4. Den finansieringsram som avses i punkt 1 i denna artikel och de finansiella medel som avses i punkt 2 i denna artikel samt beloppen för de ytterligare medel som avses i punkt 3 i denna artikel får också användas för tekniskt och administrativt bistånd för genomförandet av instrumentet, såsom förberedelser, övervakning, kontroll, revision och utvärdering, gemensamma it-system och it-plattformar, insatser som gäller information, synliggörande och kommunikation, inbegripet central kommunikation om unionens politiska prioriteringar, samt alla andra kostnader för tekniskt och administrativt bistånd eller kostnader relaterade till personal som kommissionen ådrar sig för förvaltningen av instrumentet.
5. Vad gäller instrumentets externa komponent ska de regler och förfaranden för överföringar, årliga delbetalningar, återbetalningar, inkomster och återkrav från finansieringsinstrument som finansieras inom ramen för detta instrument eller dess föregångare samt överskott från budgetgarantier och lån som tillhandahålls genom detta instrument eller dess föregångare, som fastställs i artikel 22 i förordning (EU) 202X/XXXX [Europa i världen], tillämpas på genomförandet av denna förordning.

Artikel 4

Ytterligare medel

Medlemsstaterna, unionens institutioner, organ och byråer, partnerländer, internationella organisationer, internationella finansieringsinstitutioner eller andra tredje parter får lämna ytterligare ekonomiska bidrag eller icke-ekonomiska bidrag. Ytterligare ekonomiska bidrag ska utgöra externa inkomster avsatta för särskilda ändamål i den mening som avses i artikel 21.2 a, d eller e eller i artikel 21.5 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509.

Artikel 5

Alternativ, kombinerad och kumulativ finansiering

1. Instrumentet ska genomföras i samverkan med andra Euratom- och unionsprogram. En åtgärd som har fått bidrag från Euratom och unionen inom ramen för ett annat program kan också få bidrag. Reglerna för det relevanta unionsprogrammet ska tillämpas på motsvarande bidrag eller så får en enda uppsättning regler tillämpas för alla bidrag och ett enda rättsligt åtagande får ingås. Om bidraget från unionen baseras på stödberättigande kostnader får det kumulativa stödet från unionens budget inte överstiga de totala stödberättigande kostnaderna för åtgärden och det får beräknas proportionellt i enlighet med villkoren för stödet.
2. Förfarandena för tilldelning inom instrumentet får genomföras genom direkt eller indirekt förvaltning gemensamt med medlemsstaterna, unionens institutioner, organ och byråer, partnerländer, internationella organisationer, internationella finansinstitut eller andra tredje parter (*parterna i det gemensamma förfarandet för tilldelning*), under förutsättning att skyddet av unionens ekonomiska intressen säkerställs. Sådana förfaranden ska omfattas av en enda uppsättning regler och leda till att ett enda rättsligt åtagande ingås. För detta ändamål får parterna i det gemensamma förfarandet för tilldelning tillhandahålla medel till instrumentet i enlighet med artikel [4] i den här förordningen, alternativt får parterna anförtros genomförandet av förfarandet för tilldelning, i tillämpliga fall i enlighet med artikel 62.1 c i förordning (EU, Euratom) 2024/2509. Vid gemensamma förfaranden för tilldelning får även företrädare för parterna i det gemensamma förfarandet för tilldelning vara medlemmar i den utvärderingskommitté som avses i artikel 153.3 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509.

Artikel 6

Genomförande och former för unionsfinansiering

1. Instrumentet ska genomföras i enlighet med förordning (EU, Euratom) 2024/2509, genom direkt förvaltning eller genom indirekt förvaltning med de enheter som avses i artikel 62.1 c i den förordningen.
2. Unionsfinansiering får tillhandahållas i alla former som anges i förordning (EU, Euratom) 2024/2509, bland annat i form av bidrag, priser, upphandling, icke-finansiella donationer, budgetgarantier, finansieringsinstrument och blandfinansieringsinsatser.

KAPITEL II

GENOMFÖRANDET AV INSTRUMENTETS OLIKA KOMPONENTER

AVSNITT 1: SÄRSKILDA BESTÄMMELSER FÖR GENOMFÖRANDET AV INSTRUMENTETS EXTERNA KOMPONENT

Artikel 7

Politisk ram

Den övergripande politiska ramen för genomförandet av detta instrument ska utgöras av de politiska riktlinjerna, så som de fastställs i associeringsavtal, partnerskaps- och samarbetsavtal, inklusive avtal om samarbete på kärnenergiområdet, multilaterala avtal, rättsligt icke-bindande instrument såsom samförståndsavtal, förklaringar och andra avtal om upprättande av en förbindelse mellan unionen och/eller Euratom och dess partnerländer, samt Europeiska rådets slutsatser och rådets slutsatser, uttalanden och slutsatser från toppmöten eller högnivåmöten med partnerländerna, kommissionens strategier och meddelanden och gemensamma meddelanden från kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik.

Artikel 8

Genomförande och stödberättigande i överensstämmelse med Europa i världen

1. Om inte annat anges i denna förordning ska unionens finansiering av instrumentets externa komponent genomföras i enlighet med denna förordning, förordning (EU, Euratom) 2024/2509 och, när så är lämpligt, avdelning II kapitel II och kapitel III i förordning (EU) 202X/XXXX [Europa i världen], med undantag för artiklarna 19, 20.2, 20.3 och 26 i den förordningen. Reglerna för stödberättigande i artikel 20.1 och 20.4–12 i förordning (EU) 202X/XXXX [Europa i världen] ska tillämpas på alla åtgärder som finansieras inom ramen för den externa komponenten.
2. Om unionsstöd tillhandhålls i form av en budgetgaranti eller ett finansieringsinstrument, även när det kombineras med icke återbetalningspliktigt stöd i en blandfinansieringsinsats, ska sådant stöd tillhandahållas uteslutande genom genomförandemekanismen för Europa i världen och genomföras i enlighet med de tillämpliga bestämmelserna för genomförandemekanismen för Europa i världen genom överenskommelser som ingåtts för den typen av stöd inom ramen för genomförandemekanismerna för Europa i världen.
3. Unionsstöd i form av en budgetgaranti ska tillhandahållas till högst det belopp för budgetgarantin som fastställs i förordningen om instrumentet Europa i världen.
4. Om instrumentet använder genomförandemekanismen för Europa i världen ska det tillhandahålla avsättning för budgetgarantin och finansiering till finansieringsinstrument, även när det sker i kombination med icke återbetalningspliktigt stöd i form av en blandfinansieringsinsats.

Artikel 9

Euratomlån

1. Unionsstöd till Ukraina i form av lån enligt rådets beslut 77/270/Euratom ska tillhandahållas till högst det belopp som avses i artikel 6.2 andra stycket i förordning (EU) 202X/XXXX [Europa i världen]. Bestämmelserna i artikel 24.3 sista stycket i förordning (EU) 202X/XXXX [Europa i världen] ska tillämpas på lån till Ukraina enligt rådets beslut 77/270/Euratom.
2. Avsättningsnivån för unionsstöd i form av lån till Armenien enligt rådets beslut 77/270/Euratom ska vara den avsättningsnivå som anges i artikel 24 i förordning (EU) 202X/XXXX [Europa i världen].

Artikel 10

Fleråriga vägledande program

1. Genomförandet av instrumentets externa komponent ska ske genom fleråriga vägledande program som antas genom genomförandeakter i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 17.3. De fleråriga vägledande programmen ska
 - (a) syfta till att tillhandahålla en enhetlig ram för samarbetet mellan gemenskapen och berörda partnerländer eller partnerregioner, på ett sätt som är förenligt med Euratoms allmänna syfte och tillämpningsområde, mål, principer och politik och som grundar sig på den politiska ram som avses i artikel 7 i denna förordning,
 - (b) utgöra en allmän grund för kärnsäkerhetssamarbetet inom ramen för detta instrument och ska ange gemenskapens mål för samarbetet, med beaktande av de berörda ländernas behov, gemenskapens prioriteringar, det internationella läget och de berörda partnerländernas verksamhet,
 - (c) ange mervärdet av det samarbete som avses i led b och hur man kan undvika överlappning med andra program och initiativ, särskilt sådana som drivs av internationella organisationer med liknande mål och av andra större givare,
 - (d) ange de geografiska och politiska prioriteringar som valts ut för unionsfinansiering, de specifika målen och, i förekommande fall, de vägledande anslagen och metoderna för genomförandet.
 - (e) grunda sig på en dialog med partnerländerna eller partnerregionerna som involverar berörda parter, särskilt statliga myndigheter och tillsynsmyndigheter och de organisationer som utsetts av dem, samt, när så är lämpligt, i samråd med den

europiska högnivågruppen för kärnsäkerhet och avfallshantering (Ensreg), inrättad genom kommissionens beslut 2007/530/Euratom⁵².

2. De fleråriga vägledande programmen får vid behov ses över för ett effektivt genomförande, särskilt då betydande ändringar gjorts i den politiska ram som avses i artikel 7 eller efter en krissituation eller efterkrissituation. Det granskningsförfarande som avses i artikel 17.3 ska också tillämpas på översyner som leder till betydande ändringar av innehållet i det fleråriga vägledande programmet.

Artikel 11

Antagande av handlingsplaner och åtgärder

1. Årliga eller fleråriga handlingsplaner och åtgärder inom ramen för instrumentets externa komponent ska utgöra arbetsprogram i den mening som avses i förordning (EU, Euratom) 2024/2509.
2. Kommissionen ska, genom genomförandeakter, anta de handlingsplaner och åtgärder som avses i punkt 1. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 17.3.
3. Det granskningsförfarande som avses i punkt 2 ska inte krävas för
 - (a) särskilda åtgärder och stödåtgärder för vilka unionsfinansieringen inte överstiger 10 miljoner EUR,
 - (b) tekniska ändringar, under förutsättning att de inte väsentligt påverkar målen för den berörda handlingsplanen eller den berörda åtgärden, till exempel
 - i) ändring av genomförandemetoden,
 - ii) omfördelningar av medel mellan åtgärder som ingår i en handlingsplan,
 - iii) ökning av budgeten för handlingsplaner och åtgärder med högst 20 % av den budgeten.

Särskilda åtgärder och stödåtgärder samt tekniska ändringar ska, när de har antagits i överensstämmelse med denna punkt, meddelas medlemsstaterna genom den kommitté som avses i artikel 17.1 inom en månad efter antagandet. De ska också meddelas Europaparlamentet.

4. Vid vederbörligen motiverade och tvingande skäl till skyndsamhet med anledning av behovet av snabba insatser från gemenskapen, ska kommissionen anta eller ändra de handlingsplaner eller åtgärder som avses i punkt 1 i den här artikeln genom genomförandeakter med omedelbar verkan i enlighet med det förfarande som avses i artikel 17.4.

Artikel 12

Kriterier för internationellt samarbete

1. Instrumentets externa komponent får finansiera åtgärder i partnerländer i överensstämmelse med de kriterier som fastställs i denna artikel.

⁵² Kommissionens beslut 2007/530/Euratom av den 17 juli 2007 om inrättande av Europeiska högnivågruppen för kärnsäkerhet och avfallshantering (EUT L 195, 27.7.2007, s. 44, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2007/530/oj>).

2. En gemensam överenskommelse eller ett ömsesidigt avtal mellan partnerlandet och Euratom ska utgöra grunden för samarbetet.
3. Partnerländer som önskar samarbeta med Euratom om kärnämneskontroll ska vara parter i fördraget om förhindrande av spridning av kärnvapen och ska ha ingått ett övergripande kontrollavtal med IAEA eller ha ett gällande tilläggsprotokoll med IAEA.
4. Partnerländer som önskar samarbeta med Euratom om kärnsäkerhet ska vara aktiva parter i konventionen om kärnsäkerhet och konventionen om säkerheten vid hantering av använt kärnbränsle och om säkerheten vid hantering av radioaktivt avfall, eller andra relevanta konventioner eller ha vidtagit åtgärder som visar en fast åtagande att ansluta sig till dessa konventioner.
5. Partnerländer som önskar samarbeta med Euratom när det gäller beredskap och insatser vid nödsituationer, strålskydd eller hantering av radioaktivt avfall och som inte uppfyller de kriterier som fastställs i punkt 3 eller 4 får inte ha några kärntekniska anläggningar på sitt territorium.
6. Samarbete med partnerländer som inte uppfyller kriterierna i artikel 12.3–12.5 ska vara av exceptionell karaktär, på direkt begäran av de berörda partnerländerna och begränsat till stöd som begärts av dem i händelse av en kärnteknisk olycka eller ett nödläge med radioaktiva ämnen enligt konventionen om tidig information vid en kärnenergiolycka och konventionen om bistånd i händelse av en kärnteknisk olycka eller ett nödläge med radioaktiva ämnen.
7. Samarbete med kandidater eller potentiella kandidater som till följd av landets status inte uppfyller kriterierna i artikel 12.3–12.6 utgör ett undantag.
8. För att säkerställa och övervaka att de samarbetsrelaterade målen i instrumentet uppfylls ska partnerlandet godta att dess genomförda åtgärder utvärderas. Denna utvärdering ska möjliggöra uppföljning och kontroll av att målen uppfylls och ska ställas som villkor för fortsatta utbetalningar av Euratoms bidrag.

Artikel 13

EUROPEISKA UTRIKESTJÄNSTEN (EEAS)

Instrumentets externa komponent ska genomföras med beaktande av utrikestjänstens roll enligt rådets beslut 2010/427/EU, särskilt artiklarna 3 och 9.

AVSNITT 2: SÄRSKILDA BESTÄMMELSER FÖR GENOMFÖRANDET AV INSTRUMENTETS INTERNA KOMPONENT

Artikel 14

Arbetsprogram

1. Instrumentets interna komponent ska genomföras med hjälp av sådana arbetsprogram som avses i artikel 110 i förordning (EU, Euratom) 2024/2509.
Arbetsprogrammet för instrumentets interna komponent ska

- (a) syfta till att ge en översikt över den verksamhet som planeras under den period som omfattas av det fleråriga arbetsprogrammet,
- (b) utgöra en allmän grund för genomförandet av de verksamheter som omfattas av denna förordning och bygga på de striktaste normerna för kärnsäkerhet och bästa praxis för hanteringen av Euroatoms kärntekniska ansvar.

Artikel 15

Genomförande av och former för unionsfinansiering och kriterier för stödberättigande för genomförandet av instrumentets interna komponent

Om inte annat anges i denna förordning ska unionens finansiering av instrumentets interna komponent genomföras i enlighet med förordning (EU, Euratom) 2024/2509.

Endast följande verksamheter ska vara berättigade till unionsfinansiering inom ramen för instrumentets interna komponent:

- (a) säkert bevarande och säker drift av kärntekniska anläggningar som inte längre är i drift,
- (b) nedmontering av föråldrade och/eller oanvända kärntekniska anläggningar,
- (c) säker hantering av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle, inbegripet insamling, karakterisering, behandling, transport och lagring,
- (d) minskning av kärnämnesmängden vid JRC:s anläggningar,
- (e) utveckling och uppförande av anläggningar för hantering av radioaktivt avfall,
- (f) utarbetande och uppdatering av avvecklingsplaner, tekniska undersökningar och licensieringsakter.
- (g) externt stöd till utformning, utvärdering och förvaltning av projekt,
- (h) operativt stöd, inbegripet strålskydd, utrustning och underhåll av anläggningar,
- (i) förhandlingar med värdmedlemsstaterna om överföring av kommissionens kärntekniska ansvar,
- (j) kommunikation och samarbete med externa intressenter,
- (k) inhämtning, produktion, bedömning och spridning av kunskap om avveckling, inbegripet utbildningsverksamhet.
- (l) all annan verksamhet som bidrar till avvecklingen av kommissionens kärntekniska anläggningar vid JRC:s anläggningar och kunskap om avveckling och avfallshantering i enlighet med artikel 2.

Artikel 16

Bestämmelse om kunskapsutbyte

1. Kunskap som byggts upp under genomförandet av JRC-programmet för avveckling och avfallshantering ska spridas inom Euratom.

2. Verksamheter för att genomföra den verksamhet som avses i punkt 1 ska finansieras genom instrumentet. JRC ska samordna struktureringen och spridningen av kunskap till medlemsstaterna.
3. Processen för spridning av kunskap ska ingå och fastställas i arbetsprogrammen som avses i artikel 16.

KAPITEL III

GENOMFÖRANDEBEFOGENHETER, ÖVERGÅNGS- OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 17

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté för instrumentets externa komponent. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.
2. Kommittén ska sammanträda i olika konstellationer beroende på ämne eller ärende.
3. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.
4. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 8 i förordning (EU) nr 182/2011 jämförd med artikel 5 i den förordningen tillämpas.
5. Om kommitténs yttrande ska inhämtas genom skriftligt förfarande, ska det förfarandet avslutas utan resultat om kommitténs ordförande, inom tidsfristen för att avge yttrandet, så beslutar eller en enkel majoritet av kommittéledamöterna så begär.
6. I enlighet med internationella avtal som ingås av unionen får företrädare för partnerländer eller internationella organisationer bjudas in som observatörer till kommitténs möten i enlighet med de villkor som fastställs i programkommitténs arbetsordning och med beaktande av säkerheten och den allmänna ordningen i unionen eller i medlemsstaterna. Företrädare för partnerländer eller internationella organisationer får inte närvara vid överläggningar i frågor som avser kriterier för stödberättigande i enlighet med artikel 8 i denna förordning.

Artikel 18

Upphävande

Förordningarna (Euratom) 2021/100 och (Euratom) 2021/948 ska upphöra att gälla med verkan från och med den 1 januari 2028.

Artikel 19

Övergångsbestämmelser

1. Den här förordningen ska inte påverka fortsatt genomförande eller ändringar av de berörda åtgärderna, fram till dess att de har avslutats, enligt förordningarna (EU) 2021/100 och (EU) 2021/948, som ska fortsätta att tillämpas för dessa åtgärder fram till dess att de avslutas.
2. Finansieringsramen för instrumentet får också omfatta de utgifter för tekniskt och administrativt stöd som är nödvändiga för övergången mellan instrumentet och de åtgärder som antagits enligt förordningarna (EU) 2021/100 och (EU) 2021/948.

Artikel 20

Ikraftträdande och tillämpning

Denna förordning träder i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Den ska tillämpas från och med den 1 januari 2028.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

*På rådets vägnar
Ordförande*

FINANSIERINGS- OCH DIGITALISERINGSÖVERSIKT FÖR RÄTTSAKT

1.	GRUNDLÄGGANDE UPPGIFTER OM FÖRSLAGET ELLER INITIATIVET ...	3
1.1	Förslaget eller initiativets titel	3
1.2	Berörda politikområden	3
1.3	Mål	3
1.3.1	Allmänt/allmänna mål	3
1.3.2	Specifikt/specifika mål	3
1.3.3	Verkan eller resultat som förväntas	3
1.3.4	Prestationsindikatorer	3
1.4	Förslaget eller initiativet avser	4
1.5	Grunder för förslaget eller initiativet	4
1.5.1	Krav som ska uppfyllas på kort eller lång sikt, inbegripet en detaljerad tidsplan för genomförandet av initiativet	4
1.5.2	Mervärdet av en åtgärd på EU-nivå (som kan följa av flera faktorer, t.ex. samordningsfördelar, rättssäkerhet, ökad effektivitet eller komplementaritet). Med ”mervärdet av en åtgärd på EU-nivå” i detta avsnitt avses det värde en åtgärd från unionens sida tillför utöver det värde som annars skulle ha skapats av enbart medlemsstaterna.	4
1.5.3	Erfarenheter från tidigare liknande åtgärder	4
1.5.4	Förenlighet med den fleråriga budgetramen och eventuella synergieffekter med andra relevanta instrument	5
1.5.5	Bedömning av de olika finansieringsalternativ som finns att tillgå, inbegripet möjligheter till omfördelning	5
1.6	Förslaget eller initiativets varaktighet och budgetkonsekvenser	6
1.7	Planerad(e) genomförandemetod(er)	6
2.	FÖRVALTNING	8
2.1	Regler om uppföljning och rapportering	8
2.2	Förvaltnings- och kontrollsystem	8
2.2.1	Motivering av den budgetgenomförandemetod, de finansieringsmekanismer, de betalningsvillkor och den kontrollstrategi som föreslås	8
2.2.2	Uppgifter om identifierade risker och om det eller de interna kontrollsystem som inrättats för att begränsa riskerna	8
2.2.3	Beräkning och motivering av kontrollernas kostnadseffektivitet (dvs. förhållandet mellan kostnaden för kontrollerna och värdet av de medel som förvaltas) och en bedömning av den förväntade risken för fel (vid betalning och vid avslutande)	8
2.3	Åtgärder för att förebygga bedrägeri och oriktigheter	9
3.	FÖRSLAGETS ELLER INITIATIVETS BERÄKNADE BUDGETKONSEKVENSER	10

3.1	Berörda rubriker i den fleråriga budgetramen och utgiftsposter i den årliga budgeten	10
3.2	Förslagets beräknade budgetkonsekvenser för anslagen.....	12
3.2.1	Sammanfattning av beräknad inverkan på driftsanslagen.....	12
3.2.1.1	Anslag i den antagna budgeten	12
3.2.1.2	Anslag från externa inkomster avsatta för särskilda ändamål.....	17
3.2.2	Beräknad output som finansieras med driftsanslag.....	22
3.2.3	Sammanfattning av beräknad inverkan på de administrativa anslagen	24
3.2.3.1	Anslag i den antagna budgeten.....	24
3.2.3.2	Anslag från externa inkomster avsatta för särskilda ändamål.....	24
3.2.3.3	Totala anslag	24
3.2.4	Beräknat personalbehov	25
3.2.4.1	Finansierat med den antagna budgeten	25
3.2.4.2	Finansierat med externa inkomster avsatta för särskilda ändamål.....	26
3.2.4.3	Totalt personalbehov.....	26
3.2.5	Översikt över beräknad inverkan på it-relaterade investeringar	28
3.2.6	Förenlighet med den gällande fleråriga budgetramen.....	28
3.2.7	Bidrag från tredje part	28
3.3	Beräknad inverkan på inkomsterna.....	29
4	DIGITALA INSLAG	29
4.1	Krav med digital relevans	30
4.2	Data	30
4.3	Digitala lösningar	31
4.4	Interoperabilitetsbedömning	31
4.5	Åtgärder till stöd för digitalt genomförande	32

1. GRUNDLÄGGANDE UPPGIFTER OM FÖRSLAGET ELLER INITIATIVET

1.1 Förslaget eller initiativets titel

Rådets förordning (Euratom) om inrättande av instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete och avveckling för perioden 2028–2034.

1.2 Berörda politikområden

Kärnsäkerhet

1.3 Mål

1.3.1 Allmänt/allmänna mål

Instrumentet har ett externt och ett internt mål.

- 1. Det allmänna målet med instrumentets externa komponent är att stödja ett främjande av högsta möjliga nivå av kärnsäkerhet, strålskydd, säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall och tillämpningen av effektiva och ändamålsenliga kärnämneskontroller i partnerländer.
- 2. Det allmänna målet med instrumentets interna komponent är att stödja avvecklingen av kommissionens kärntekniska anläggningar vid JRC-anläggningarna och att hantera dithörande använt kärnbränsle, kärnämnen och radioaktivt avfall på ett säkert sätt.

1.3.2 Specifikt/specifika mål

Specifikt mål nr...

Vad gäller den externa komponenten:

- 1. Att främja en verkningsfull kärnsäkerhets- och strålskyddskultur, genomförande av de striktaste normerna i fråga om kärnsäkerhet och strålskydd, liksom kontinuerlig förbättring av kärnsäkerheten, inklusive främjande av öppenhet när myndigheter i partnerländer fattar beslut om säkerheten i samband med en fredlig användning av kärntekniska anläggningar.
- 2. Att stödja en ansvarsfull och säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall, avveckling av befintliga kärntekniska anläggningar och sanering av tidigare kärntekniska anläggningar.
- 3. Att inrätta en effektiv och ändamålsenlig kärnämneskontroll i partnerländer.

Vad gäller den interna komponenten:

- 1. Att stödja avvecklingsplanen och bedriva verksamhet i enlighet med värdmedlemsstatens nationella rätt för nedmontering och dekontaminering av kommissionens kärntekniska anläggningar vid JRC-anläggningarna för att utföra säker hantering av dithörande radioaktivt avfall och, när så är lämpligt, förbereda en frivillig överföring av tillhörande kärntekniska ansvar från JRC till värdmedlemsstaten.
- 2. Att JRC ska fortsätta att utveckla relationer och utbyten mellan unionens berörda parter vad gäller kärnkraftsavveckling, i syfte att säkerställa spridningen av kunskap och utbytet av expertis inom alla relevanta områden,

såsom lagstiftning och utbildning, och att utveckla synergieffekter inom unionen.

1.3.3 Verkan eller resultat som förväntas

Vad gäller den externa komponenten:

- Förbättrad kärnsäkerhet och strålskyddshantering i externa partnerländer i linje med Euratoms regelverk och bästa praxis i EU
- Hantering av radioaktivt avfall och avveckling i externa partnerländer i linje med Euratoms regelverk och bästa praxis i EU
- Förbättrad kapacitet för kärnämneskontroll i externa partnerländer.

Vad gäller den interna komponenten:

- Sedan 2021 finansieras det gemensamma forskningscentrumets program för avveckling av kärntekniska anläggningar och hantering av radioaktivt avfall inom ramen för en särskild rättslig grund. Det program som inleddes 1999 inom ramen för JRC:s budget har gynnats av den nya metoden och effektiviserat genomförandet. Programmet har på ett ändamålsenligt sätt förbättrat kärnsäkerheten vid JRC-anläggningarna, vilket gynnat EU-medborgarna och miljön. Programmet måste upprätthållas för att fullgöra Europeiska kommissionens rättsliga åtaganden, sänka de kärntekniska riskerna för att kunna befria anläggningarna från tillsynskontroll helt och hållet och skapa och dela kunskap med de intressenter i EU som sköter avvecklingen och avfallshanteringen.

1.3.4 Prestationsindikatorer

Output- och resultatindikatorerna för att övervaka framsteg och resultat inom detta program kommer att motsvara de gemensamma indikatorer som anges i förordning xxx [prestationsförordningen].

1.4 Förslaget eller initiativet avser

- ☐ en ny åtgärd
- ☐ en ny åtgärd som bygger på ett pilotprojekt eller en förberedande åtgärd⁵³
- ☐ en förlängning av en befintlig åtgärd
- ☒ en sammanslagning eller omdirigering av en eller flera åtgärder mot en annan/en ny åtgärd

1.5 Grunder för förslaget eller initiativet

1.5.1 Krav som ska uppfyllas på kort eller lång sikt, inbegripet en detaljerad tidsplan för genomförandet av initiativet

Den externa komponenten är en naturlig utveckling av det europeiska instrumentet för internationellt kärnsäkerhetssamarbete och därför förväntas en liknande institutionell struktur säkerställa ett smidigt genomförande. Den interna komponenten fortsätter den verksamhet som inleddes 1999 för att ta itu med det gemensamma forskningscentrumets kärnkraftsarv. Instrumentet syftar till att gå vidare med avvecklingen och nedmonteringen av föråldrade kärntekniska

⁵³ I den mening som avses i artikel 58.2 a eller b i budgetförordningen.

anläggningar i linje med den anläggningsspecifika avvecklingsplanen och säkerställa en säker hantering av radioaktivt avfall.

1.5.2 *Mervärdet av en åtgärd på unionsnivå*

Skäl till åtgärder på EU-nivå: När det gäller den externa komponenten skulle externa partner kunna dra nytta av åtgärder inom Euratom på grund av flexibiliteten i genomförandet och tillgången till de olika medlemsstaternas erfarenheter.

När det gäller den externa komponenten blir genomslaget, effektiviteten och synligheten större än om enskilda medlemsstater skulle stå för genomförandet. Den interna komponenten rör Europeiska kommissionens juridiska ansvar att förvalta sina egna kärnforskningsanläggningar.

När det gäller den interna komponenten bygger EU:s engagemang på Europeiska kommissionens juridiska ansvar när det gäller kärnkraftsarvet från dess tidigare och pågående forskningsverksamhet.

1.5.3 *Erfarenheter från tidigare liknande åtgärder*

Vid genomförandet av den externa komponenten kommer man att utgå från lärdomar från genomförandet av det europeiska instrumentet för internationellt kärnsäkerhetssamarbete och dess föregångare.

Vid genomförandet av den interna komponenten kommer man att utgå från lärdomar från genomförandet av det tidigare stödprogrammet för avveckling av kärnkraftverk.

1.5.4 *Förenlighet med den fleråriga budgetramen och eventuella synergieffekter med andra relevanta instrument*

Programmet är ett av finansieringsinstrumenten inom den fleråriga budgetramen 2028–2034 och har en hög grad av samstämmighet och komplementaritet med andra av EU:s centrala prioriteringar och finansieringssystem.

När det gäller den interna komponenten är främjandet och genomförandet av högsta möjliga standarder för kärnsäkerhet och säker hantering av radioaktivt avfall ett gemensamt mål för de två sammanslagna instrumenten (instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete och avvecklingsprogrammet). Den är anpassad till det program för avveckling av kärnkraftverk som förvaltas av generaldirektoratet för energi och som stöder EU-medlemsstaternas avvecklingsverksamhet.

Vid genomförandet av denna förordning kommer samstämmighet med andra områden för yttre åtgärder och med andra berörda politikområden för unionen att säkerställas. Synergieffekter med åtgärder inom andra EU-program bör eftersträvas för att maximera effekten av de kombinerade insatserna.

Åtgärder som finansieras inom ramen för detta förslag bör vara samstämmiga med och komplettera de som genomförs inom ramen för instrumentet Europa i världen, beslutet om de utomeuropeiska länderna och territorierna, den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och den europeiska fredsfaciliteten, som ligger utanför EU:s budget.

1.5.5 *Bedömning av de olika finansieringsalternativ som finns att tillgå, inbegripet möjligheter till omfördelning*

Inte tillämpligt, eftersom detta förslag ingår i paketet med nya finansieringsprogram för den fleråriga budgettramen 2028–2034. Det föreslagna budgetanslaget för detta program täcks därför fullt ut av anslagen under rubrik 1 i den fleråriga budgettramen 2028–2034, och det kräver inte någon omfördelning från något annat program.

1.6 Förslagets eller initiativets varaktighet och budgetkonsekvenser

☒ begränsad varaktighet

- ☒ verkan från och med den 1 januari 2028 till och med den 31 december 2034
- ☒ budgetkonsekvenser från 2028 till 2034 för åtagandebemyndiganden och från 2028 till 2041 för betalningsbemyndiganden

☐ obegränsad varaktighet

- Efter en inledande period ÅÅÅÅ–ÅÅÅÅ,
- beräknas genomförandetakten nå en stabil nivå.

1.7 Planerad(e) genomförandemetod(er)

☒ Direkt förvaltning som sköts av kommissionen

- ☒ via dess avdelningar, vilket också inbegriper personalen vid unionens delegationer;
- ☐ via genomförandeorgan

☐ Delad förvaltning med medlemsstaterna

☒ Indirekt förvaltning genom att uppgifter som ingår i budgetgenomförandet anförtros

- ☒ tredjeländer eller organ som de har utsett
- ☒ internationella organisationer och organ kopplade till dem (ange vilka)
- ☒ Europeiska investeringsbanken och Europeiska investeringsfonden
- ☐ organ som avses i artiklarna 70 och 71 i budgetförordningen
- ☒ offentligrättsliga organ
- ☒ privaträttsliga organ som har anförtrots offentliga förvaltningsuppgifter i den utsträckning som de har försetts med tillräckliga ekonomiska garantier
- ☒ organ som omfattas av privaträtten i en medlemsstat, som anförtrots genomförandeuppgifter inom ramen för ett offentlig-privat partnerskap och som har försetts med tillräckliga ekonomiska garantier
- ☒ organ eller personer som anförtrots genomförandet av särskilda åtgärder inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken enligt avdelning V i fördraget om Europeiska unionen och som fastställs i den grundläggande akten
- ☒ organ som är etablerade i en medlemsstat och som omfattas av en medlemsstats privaträtt eller unionsrätten och som i enlighet med sektorsspecifika regler kan anförtros genomförandet av unionsmedel eller budgetgarantier, i den mån sådana organ kontrolleras av offentligrättsliga organ eller privaträttsliga organ som anförtrots offentliga förvaltningsuppgifter och har tillräckliga finansiella garantier i form av gemensamt och solidariskt ansvar från kontrollorganens sida eller likvärdiga finansiella garantier, som för varje åtgärd kan vara begränsad till det högsta beloppet för unionens stöd.

Anmärkningar

När det gäller den interna komponenten planeras förhandlingar med värdmedlemsstaterna inom ramen för den fleråriga budgetramen för en eventuell överföring av det gemensamma forskningscentrumets kärntekniska ansvar.

När det gäller den externa komponenten kommer den lämpligaste genomförandemetoden att väljas, som kommer att omfatta direkt förvaltning, genomförande via Europeiska banken för återuppbyggnad och utveckling, genomförande via Internationella atomenergiorganet och genomförande via pellarbedömda organisationer i EU:s medlemsstater, och i programplaneringsskedet bör man inte utesluta möjliga former för genomförandet.

2. FÖRVALTNING

2.1 Regler om uppföljning och rapportering

Reglerna om övervakning, rapportering och utvärdering för detta program kommer att följa de krav som fastställs i förordning xxx [prestationsförordningen].

Intern komponent

Den interna komponenten genomförs av kommissionen. JRC förvaltar och styrinstrumentet genom en styrkommitté på hög nivå som består av JRC:s verkställande ledning och sammanträder tre gånger per år för att fatta strategiska beslut, se över mål och övervaka hur instrumentet fortskrider. Styrkommittén på hög nivå stöds av styrkommittén på operativ nivå, som består av tekniska platsrepresentanter och företrädare för de direktorat som har ansvar för rättsliga och finansiella frågor. Kommittén sammanträder tre gånger per år för att säkerställa att tekniska, rättsliga, finansiella och upphandlingsrelaterade uppgifter effektiviseras. Den övervakar både de tekniska framstegen och budgetgenomförandet.

I linje med Europaparlamentets resolution från 1999 (KOM(1999)–114–C5-0214/1999-1999/2169(COS)) får JRC sedan början av avvecklings- och avfallshanteringsprogrammet regelbundet rådgivning av en grupp av oberoende europeiska avvecklingsexperter – expertgruppen för avvecklings- och avfallshanteringsprogrammet. Gruppen tillhandahåller rådgivning om avvecklings- och avfallshanteringsstrategin, om tillgänglig teknik, om tekniska aspekter av organisationen och om eventuella andra aspekter med anknytning till instrumentet.

Sedan början av avvecklings- och avfallshanteringsprogrammet rapporterar kommissionen regelbundet till rådet och Europaparlamentet om framstegen med och läget för avvecklings- och avfallshanteringsprogrammet, och tillhandahåller därigenom en uppdaterad budgetprognos (vart fjärde år).

Dessutom rapporterar JRC årligen om halvtidsmål och uppnådda framsteg (*JRC Management Plan, JRC Activity Report*).

2.2 Förvaltnings- och kontrollsystem

2.2.1 *Motivering av den budgetgenomförandemetod, de finansieringsmekanismer, de betalningsvillkor och den kontrollstrategi som föreslås*

Vad gäller den externa komponenten:

När det gäller förvaltningsmetoder planeras inga genomgripande förändringar och de erfarenheter som gjorts av kommissionens avdelningar och genomförandeaktörer inom ramen för de tidigare programmen kommer att bidra till bättre resultat i framtiden. Partnerländerna håller fortfarande på att anpassa sig till det gällande regelverket och genomförandet av programmen inom ramen för instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete befinner sig fortfarande i ett tidigt skede. Därför bör man säkerställa största möjliga kontinuitet.

De åtgärder som ska finansieras enligt denna förordning kommer att genomföras av kommissionen genom direkt förvaltning från huvudkontoret och/eller unionens

delegationer och genom indirekt förvaltning av någon av de enheter som anges i artikel 62.1 c i budgetförordningen för att bättre uppnå förordningens mål.

När det gäller indirekt förvaltning ska, såsom anges i artikel 157 i budgetförordningen, sådana enheter säkerställa en skyddsnivå för EU:s ekonomiska intressen som är likvärdig med den som föreskrivs för direkt förvaltning. En pelarbedömning på förhand av enheternas system och förfaranden kommer att genomföras i enlighet med proportionalitetsprincipen och med vederbörlig hänsyn tagen till åtgärdens art och de ekonomiska riskerna. Om genomförandet så kräver eller om reservationer har uttryckts i de årliga verksamhetsrapporterna så kommer handlingsplaner med specifika riskreducerande åtgärder att utarbetas och genomföras. Kommissionen kan dessutom införa lämpliga tillsynsåtgärder som komplement till genomförandet.

Genomförandeorganen kommer för alla instrument fortsatt att använda en specialutformad regelram för förvaltningen av stöden för att säkra att verksamheten bedrivs effektivt och ändamålsenligt (och för att minska den höga risknivå som finns i den miljö där det externa biståndet ges); detta utöver alla de olika beståndsdelarna i kommissionens övergripande strategiska policy- och planeringsprocess, internrevisionsmiljö och övriga krav enligt kommissionens interna kontrollnormer.

Genomförandeorganen kommer att fortsätta att sträva efter de högsta normerna för redovisning och finansiell rapportering som bygger på kommissionens finansiella företagssystem (Summa) liksom även särskilda verktyg för externt stöd, såsom Opsys.

Metoder för att kontrollera efterlevnaden av relevanta lagar och förfaranden anges i avsnitt 2.3 (Åtgärder för att förebygga bedrägeri och oriktigheter).

Vad gäller den interna komponenten:

När det gäller förvaltningsmetoder planeras inga genomgripande förändringar och de erfarenheter som gjorts av JRC inom ramen för de tidigare programmen kommer att bidra till bättre resultat i framtiden.

Externa granskningar och revisioner har bekräftat att instrumentet har uppnått betydande framsteg och resultat sedan starten inom ramen för de fastställda externa och interna begränsningarna.

2.2.2 Uppgifter om identifierade risker och om det eller de interna kontrollsystem som inrättats för att begränsa riskerna

Vad gäller den externa komponenten:

I den operativa miljö där samarbete sker inom ramen för detta instrument finns följande risker för att målen inte uppnås, att den ekonomiska förvaltningen inte är optimal och/eller att gällande regler följs bristfälligt (fel som rör laglighet och korrekthet):

- Ekonomisk och politisk instabilitet och naturkatastrofer och extrema väderhändelser kan leda till svårigheter och förseningar vid utformning och genomförande av insatserna.
- Bristen på institutionell och administrativ kapacitet i partnerländerna kan leda till svårigheter och förseningar vid utformning och genomförande av insatserna.

– Geografiskt spridda projekt och program (som i huvudsak omfattar många länder, territorier och regioner) kan medföra logistiska och resursmässiga problem vad gäller övervakningen – särskilt uppföljning ute på fältet.

– Mångfalden av potentiella partner/stödmottagare, alla med sina olika interna kontrollstrukturer och kapaciteter, kan fragmentera och därför undergräva ändamålsenligheten och effektiviteten hos de resurser som kommissionen har till sitt förfogande för att stödja och övervaka genomförandet.

– Begränsad tillgång till kvantitativa och kvalitativa uppgifter rörande resultat och effekter av externt bistånd i partnerländerna kan försvaga kommissionens förmåga att rapportera om och ansvara för resultaten.

För att hantera risken för finansiella fel kommer kommissionen att genomföra lämpliga förhands- och efterhandskontroller. När så är tillämpligt kommer utförandet av systemrevisioner att fungera som ett verktyg för att identifiera de bakomliggande orsakerna till fel i enheternas kontrollsystem och utlösa nödvändiga riskreducerande åtgärder. För att effektivisera förebyggandet av fel, brister i förvaltningen och oriktigheter håller kommissionen dessutom på att inrätta ett system för en löpande riktad riskbedömning på kontrakts- och enhetsnivå. Viktiga faktorer som ökar sannolikheten för en hög felprocent och en negativ inverkan på sund ekonomisk förvaltning, särskilt kopplat till historiska uppgifter från tidigare kontroller och övervakning, har identifierats och sammanställts i en resultattavla för riskprofilering. Resultattavlan kommer att vara ett viktigt verktyg för att mer effektivt rikta in sig på framtida kontroller, övervakningsinsatser och andra sätt att minska riskerna för fel, brister i förvaltningen och oriktigheter.

Vad gäller den interna komponenten:

Den huvudsakliga risk som identifieras och dokumenteras i JRC:s riskregister gäller oförutsedda händelser, osäkerheter och förseningar som kan leda till eskalerande kostnader och bristande efterlevnad.

De viktigaste riskreducerande åtgärderna för att hantera denna risk är följande:

- Regelbundna kontakter med berörda nationella myndigheter.
- Stärkt styrning sedan början av 2025.
- Fortsatt användning av JRC:s riskregister med ett risköversynsförfarande som genomförs regelbundet, med noggrann uppföljning av de största riskerna och möjlighet att genomföra tematiska kontroller vid behov.

2.2.3 Beräkning och motivering av kontrollernas kostnadseffektivitet

Kostnaden för kontroller för instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete och avveckling uppskattas till <4 % av de medel som förvaltas inom ramen för detta program. Den uppskattade risken vid betalning och vid avslutande förväntas uppgå till <2 % av de relevanta utgifterna per år.

2.3 Åtgärder för att förebygga bedrägeri och oriktigheter

Vad gäller den externa komponenten:

Förslaget innehåller lämpliga bedrägeribekämpningsåtgärder enligt budgetförordningen. När det gäller åtgärderna för att förebygga bedrägerier och oriktigheter planeras inga genomgripande förändringar och de erfarenheter som

gjorts av kommissionens avdelningar och genomförandeaktörerna inom ramen för de tidigare programmen kommer att bidra till bättre resultat i framtiden.

Efterlevnadsramen består av bl.a. följande viktiga komponenter:

Förebyggande åtgärder

- Obligatorisk grundutbildning i bedrägerifrågor för personal som handlägger bistånd samt för revisorer.
- En förhandsbedömning som ska säkra lämpliga bedrägeribekämpningsåtgärder som förebygger och avslöjar bedrägerier vid handläggningen av unionsmedel har införts vid de myndigheter som förvaltar relevanta medel genom gemensam och decentraliserad förvaltning.
- Förhandsgranskning av mekanismerna för bedrägeribekämpning i partnerlandet som en del av bedömningen av om kriteriet för stödberättigande är uppfyllt avseende den offentliga förvaltningens mottagande av budgetstöd (dvs. ett aktivt åtagande att bekämpa bedrägerier och korruption, adekvata inspektionsmyndigheter, tillräcklig rättslig kapacitet och effektiva mekanismer för insatser och sanktioner).
- Effektiva mekanismer för bedrägeribekämpning för att förebygga och upptäcka bedrägerier, korruption och annan olaglig verksamhet som påverkar unionens ekonomiska intressen, inbegripet cyberattacker.

Åtgärder för upptäckt och korrigering av fel

- Avbruten EU-finansiering i samband med allvarliga bedrägerifall, bl.a. storskalig korruption, till dess att myndigheterna har vidtagit lämpliga åtgärder för att korrigera och förhindra sådana bedrägerier i framtiden.
- EDES-systemet (system för tidig upptäckt och uteslutning).
- Avbrytande/avslutande av kontrakt.
- Uteslutningsförfarande.

Bedrägeribekämpningsstrategierna för de berörda avdelningarna, som ska vara anpassade till målen och prioriteringarna i kommissionens strategi för bedrägeribekämpning och dess motsvarande handlingsplan, säkerställer att de system som används för att använda EU-medel i tredjeländer gör det möjligt att hämta relevanta uppgifter i syfte att använda dessa uppgifter för bedömning och hantering av bedrägeririsker (t.ex. dubbelfinansiering, uppblåsta kostnader, riggade anbudsförfaranden, intressekonflikter, otillåten samverkan). Nätverksgrupper och lämpliga it-verktyg/digitala verktyg för tidig upptäckt och förebyggande av bedrägeririsker och bedrägerifall med anknytning till sektorn för externt stöd kan inrättas när så är nödvändigt.

Vad gäller den interna komponenten:

I linje med budgetförordningen och tillämpningsföreskrifterna för utförande av förhands- och efterhandskontroller har JRC inrättat den rådgivande gruppen för offentlig upphandling (*Public Procurement Advisory Group*) under den ställföreträdande generaldirektören. Gruppen utför förhandskontroller avseende de rättsliga och tillsynsrelaterade aspekterna av upphandlingsförfaranden och ger råd till

den vidaredelegerade utanordnaren innan beslutet om tilldelning fattas. De kontroller som genomförs av gruppen syftar till att minska den rättsliga risken och anseenderisken för kommissionen. Dessa kontroller utgör ett komplement till de andra förhandskontroller som utförs av finans- och upphandlingsenheten och anläggningarnas stödtjänster.

JRC:s strategi för efterhandskontroller genomförs med hjälp av en representativ stratifierad urvalsmetod. Multipla urvalskriterier (inklusive slumpmässigt urval) användes för att välja ut de betalningar från 2024 som kontrollerades. År 2024 valdes 134 betalningar ut från olika JRC-anläggningar. Dessutom utfördes efterhandskontroller av 51 upphandlingsärenden med koppling till rättsliga åtaganden för utbetalningarna. Rekommendationer från revisioner följs upp och genomförs vid lämpliga tidpunkter.

JRC:s bedrägeribekämpningsstrategi uppdaterades i december 2024 i enlighet med kommissionens strategi mot bedrägerier och den senaste Olaf-metoden.

3. FÖRSLAGETS ELLER INITIATIVETS BERÄKNADE BUDGETKONSEKVENSER

3.1 Berörda rubriker i den fleråriga budgetramen och utgiftsposter i den årliga budgeten

(1) Nya budgetposter som föreslås

Rubrik i den fleråriga budgetramen	Budgetpost	Typ av utgifter
	Nummer	Diff./Icke-diff.
2	04 01 04 – Stödutgifter för internationellt kärnsäkerhetssamarbete – avveckling	Icke-diff.
2	04 05 01 – Internationellt kärnsäkerhetssamarbete	Diff.
2	04 05 02 – Internationellt kärnsäkerhetssamarbete – Avsättning till den gemensamma avsättningsfonden	Diff.
2	04 05 03 – Det gemensamma forskningscentrumets (JRC) program för avveckling och avfallshantering	Diff.
2	04 05 99 01 – Slutförande av tidigare program inom ramen för instrumentet för kärnsäkerhetssamarbete (före 2028)	Diff.
2	04 05 99 02 – Slutförande av tidigare avvecklingsprogram (före 2028)	Diff.

3.2 Förslagets beräknade budgetkonsekvenser för anslagen

3.2.1 Sammanfattning av beräknad inverkan på driftsanslagen

- ☐ Förslaget/initiativet kräver inte att driftsanslag tas i anspråk
- ☒ Förslaget/initiativet kräver att driftsanslag tas i anspråk enligt följande:

3.2.1.1 Anslag i den antagna budgeten

Miljoner EUR (avrundat till tre decimaler)

Rubrik i den fleråriga budgetramen	Nummer	2
---	--------	---

			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	TOTALT Budgetram 2028–2034
Driftsanslag										
04 05 01 – Internationellt kärnsäkerhetssamarbete	Åtaganden	(1a)	49	37	44	46	52	57	65	350
	Betalningar	(2a)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
04 05 02 – Internationellt kärnsäkerhetssamarbete – Avsättning till den gemensamma avsättningsfonden	Åtaganden	(1b)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
	Betalningar	(2b)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
04 05 03 – Det gemensamma forskningscentrumets (JRC) program för avveckling och avfallshantering	Åtaganden	(1c)	86	66	77	82	92	101	112	616
	Betalningar	(2c)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Anslag av administrativ natur som finansieras genom ramanslagen för särskilda program ^[1]										
04 01 04 – Stödutgifter för internationellt kärnsäkerhetssamarbete – avveckling		(3)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
TOTALA anslag	Åtaganden	=1a+1b+1c+ 3	135	103	121	128	144	158	177	966
	Betalningar	=2a+2b+2c+ 3	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

^[1] Detta avser tekniskt eller administrativt stöd för genomförandet av vissa av Europeiska unionens program och åtgärder (tidigare s.k. BA-poster) samt indirekta och direkta forskningsåtgärder.

Rubrik i den fleråriga budgetramen	4	”Administrativa utgifter”^[1]
---	----------	--

GD: <.....>		År 2028	År 2029	År 2030	År 2031	År 2032	År 2033	År 2034	TOTALT Budgetram 2028–2034
Personalresurser		4,136	4,136	4,136	4,136	4,136	4,136	4,136	28,952
Övriga administrativa utgifter		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
TOTALT GD <.....>	Anslag	4,136	4,136	4,136	4,136	4,136	4,136	4,136	28,952

TOTALA anslag för RUBRIK 4 i den fleråriga budgetramen	(summa åtaganden = summa betalningar)	4,136	4,136	4,136	4,136	4,136	4,136	4,136	28,952
---	---	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	---------------

Miljoner EUR (avrundat till tre decimaler)

		År 2028	År 2029	År 2030	År 2031	År 2032	År 2033	År 2034	TOTALT Budgetram 2028–2034
TOTALA anslag för RUBRIKerna	Åtaganden	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

1–4									
i den fleråriga budgetramen	Betalningar	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

[\[1\]](#) Nödvändiga anslag bör beräknas med hjälp av årsmedelkostnaderna på tillämplig webbsida i BUDGpedia.

3.2.3 Sammanfattning av beräknad inverkan på de administrativa anslagen

- ☐ Förslaget/initiativet kräver inte att anslag av administrativ natur tas i anspråk
- ☒ Förslaget/initiativet kräver att anslag av administrativ natur tas i anspråk enligt följande:

3.2.3.1 Anslag i den antagna budgeten

ANTAGNA ANSLAG	År	År	År	År	År	År	År	TOTAL T 2028– 2034
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
RUBRIK 4								
Personalresurser	4,136	4,136	4,136	4,136	4,136	4,136	4,136	28,952
Övriga administrativa utgifter ^[1]	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Delsumma för RUBRIK 4	4,136	4,136	4,136	4,136	4,136	4,136	4,136	28,952
Utanför RUBRIK 4								
Personalresurser	2,424	2,424	2,424	2,424	2,424	2,424	2,424	16,968
Andra utgifter av administrativ natur ^[2]	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Delsumma utanför RUBRIK 4	2,424	2,424	2,424	2,424	2,424	2,424	2,424	16,968
TOTALT	6,560	6,560	6,560	6,560	6,560	6,560	6,560	45,920

^[1] Anslagen för "Övriga administrativa utgifter" kommer att fyllas i i ett senare skede.

^[2] Anslagen för "Andra utgifter av administrativ natur" kommer att fyllas i i ett senare skede.

3.2.4 Beräknat personalbehov

- ☐ Förslaget/initiativet kräver inte att personalresurser tas i anspråk
- ☒ Förslaget/initiativet kräver att personalresurser tas i anspråk enligt följande:

3.2.4.1 Finansierat med den antagna budgeten

Beräkningarna ska anges i heltidsekvivalenter

ANTAGNA ANSLAG	År 2028	År 2029	År 2030	År 2031	År 2032	År 2033	År 2034
Tjänster som tas upp i tjänsteförteckningen (tjänstemän och tillfälligt anställda)							
20 01 02 01 (vid huvudkontoret eller vid kommissionens kontor i medlemsstaterna)	22	22	22	22	22	22	22
20 01 02 03 (EU:s delegationer)	0	0	0	0	0	0	0
(indirekta forskningsåtgärder)	0	0	0	0	0	0	0
(direkta forskningsåtgärder) ⁵⁴	27	27	27	27	27	27	27
Andra budgetposter (ange vilka)	0	0	0	0	0	0	0

⁵⁴ Personalen kommer att finansieras genom Euratoms forsknings- och utbildningsprogram.

• Extern personal (heltidsekvivalenter)							
20 02 01 (kontraktsanställda och nationella experter finansierade genom ramanslaget)	0	0	0	0	0	0	0
20 02 03 (kontraktsanställda, lokalanställda, nationella experter och unga experter som tjänstgör vid EU:s delegationer)	0	0	0	0	0	0	0
Post för admin. stöd	- vid huvudkontoret	24	24	24	24	24	24
[XX.01.YY.YY]	- vid EU:s delegationer	0	0	0	0	0	0
(kontraktsanställda och nationella experter – indirekta forskningsåtgärder)		0	0	0	0	0	0
(kontraktsanställda och nationella experter – direkta forskningsåtgärder) ⁵⁵		20	20	20	20	20	20
Andra budgetposter (ange vilka) – rubrik 4		0	0	0	0	0	0
Andra budgetposter (ange vilka) – utanför rubrik 4		0	0	0	0	0	0
TOTALT		93	93	93	93	93	93

Personal som behövs för att genomföra förslaget (heltidsekvivalenter):

(1)	(2) Täcks av befintlig personal vid kommissionens avdelningar	(3) Särskild ytterligare personal*		
(4)	(5)	(6) Finansieras genom rubrik 4 eller forskning	(7) Finansieras genom BA-post	(8) Finansieras genom avgifter
(9) Tjänster i tjänsteförteckningen	(10) 47	(11) 2	(12) Ej tillämpligt	(13)
(14) Extern personal (kontraktsanställda, nationella experter, vikarier)	(15) 26	(16) 10	(17) 8	(18)

Beskrivning av arbetsuppgifter:

Tjänstemän och tillfälligt anställda	
Extern personal	

⁵⁵ Personalen kommer att finansieras genom Euratoms forsknings- och utbildningsprogram.

3.2.5 Översikt över beräknad inverkan på it-relaterade investeringar

TOTALT Anslag för digital teknik och it	År 2028	År 2029	År 2030	År 2031	År 2032	År 2033	År 2034	TOTALT Budgetram 2028–2034
RUBRIK 4								
It-utgifter (centralt)	0,763	0,763	0,763	0,763	0,763	0,763	0,763	5,341
Delsumma för RUBRIK 4	0,763	0,763	0,763	0,763	0,763	0,783	0,763	5,341
Utanför RUBRIK 4								
It-utgifter inom operativa program som inte omfattas av kommissionens administrativa självständighet och institutionella befogenheter	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36	2,52
Delsumma utanför RUBRIK 4	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36	0,36	2,52
TOTALT	1,123	1,123	1,123	1,123	1,123	1,123	1,123	7,861

3.2.6 Förenlighet med den gällande fleråriga budgetramen

Förslaget/initiativet

- ☐ kan finansieras fullständigt genom omfördelningar inom den berörda rubriken i den fleråriga budgetramen
- ☐ kräver användning av den outnyttjade marginalen under den relevanta rubriken i den fleråriga budgetramen och/eller användning av särskilda instrument enligt definitionen i förordningen om den fleråriga budgetramen
- ☐ kräver en översyn av den fleråriga budgetramen

3.2.7 Bidrag från tredje part

Förslaget/initiativet

- ☒ innehåller inga bestämmelser om samfinansiering från tredje parter
- ☐ innehåller bestämmelser om samfinansiering från tredje parter enligt följande uppskattning:

Anslag i miljoner EUR (avrundat till tre decimaler)

	År 2028	År 2029	År 2030	År 2031	År 2032	År 2033	År 2034	Totalt

Ange vilket organ som deltar i samfinansieringen								
TOTALA anslag som tillförs genom samfinansiering								

3.3 Beräknad inverkan på inkomsterna

- ☒ Förslaget/initiativet påverkar inte inkomsterna.
- ☐ Förslaget/initiativet påverkar inkomsterna på följande sätt:
 - ☐ Påverkan på egna medel
 - ☐ Påverkan på andra inkomster
 - ☐ Ange om inkomsterna är avsatta för särskilda utgiftsposter

Miljoner EUR (avrundat till tre decimaler)

Inkomstposter i den årliga budgeten:	Belopp som förts in för det innevarande budgetåret	Förslagets/initiativets inverkan på inkomsterna ⁵⁶						
		År 2028	År 2029	År 2030	År 2031	År 2032	År 2033	År 2034
Artikel								

För inkomster avsatta för särskilda ändamål, ange vilka utgiftsposter i budgeten som berörs.

Ej tillämpligt

Övriga anmärkningar (t.ex. vilken metod/formel som har använts för att beräkna inverkan på inkomsterna eller andra relevanta uppgifter).

Ej tillämpligt

4. DIGITALA INSLAG

4.1 Krav med digital relevans

Ej tillämpligt

4.2 Data

Ej tillämpligt

4.3 Digitala lösningar

(19) Europeiska kommissionen kommer att ansvara för att utveckla och upprätthålla den digitala lösningen. Utan att det påverkar förordning (EU) 2016/679 ska Europeiska

⁵⁶ Vad gäller traditionella egna medel (tullar, sockeravgifter) ska nettobeloppen anges, dvs. bruttobeloppen minus 20 % avdrag för uppbördskostnader.

kommissionen säkerställa säkerheten, integriteten, äktheten och sekretessen med avseende på de uppgifter som samlas in och lagras vid tillämpningen av denna förordning.

4.4 *Interoperabilitetsbedömning*

Ej tillämpligt

4.5 Åtgärder till stöd för digitalt genomförande

Ej tillämpligt